

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra kriminální policie

SWOT analýza teroristické organizace Taliban

Bakalářská práce

SWOT analysis of the Taliban terrorist organization

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Doc. PhDr. Brzybohatý Marian Ph.D.

AUTOR PRÁCE

Eva Bláhová

PRAHA

2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Českých Budějovicích, dne 26. 2. 2023

Eva BLÁHOVÁ

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce doc. PhDr. Marianu Brzybohatému, Ph.D., za odborné vedení při zpracování mé bakalářské práce, za trpělivost a cenné rady, které mi v průběhu tvorby poskytl.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá SWOT analýzou teroristické organizace Talibán, skrze vnitřní a vnější analýzu utvoří nejpříznivější strategie pro budoucí vývoj organizace, ilustruje pozadí Afgánského konfliktu, sahajícího desítky let do minulosti, a přináší povědomí o základních datech, která je potřeba v souvislosti se státním převratem v srpnu 2021 znát. Teoretická část, která je rozdělena do pěti kapitol, vysvětluje některé pojmy, nezbytné pro pochopení bakalářské práce, vymezuje metodu SWOT analýzy, která je výzkumnou metodou této práce, popisuje základní údaje o Afganistánu a Talibánu, které souvisejí s tématem práce, věnuje se jak minulosti organizace, tak i současným jevům. V praktické části zaznamenává nasbíraná data do tabulek, které využívá pro sestavení funkční SWOT analýzy.

KLÍČOVÁ SLOVA

terorismus * Taliban * SWOT analýza * Afgánistán * opium * Gerilová taktika * pád Kábulu

ANNOTATION

This bachelor thesis creates the SWOT analysis of the terrorist organization Taliban. Through internal and external analysis it makes the most favorable strategy for the organization`s future development. It illustrates the background of the Afghan conflict, brings awareness to the basic data, which is needed to understanding of the circumstances of the fall of Kabul. The theoretical part is divided into five chapters and explains some terms necessary for understanding the thesis as a whole, defines the method of SWOT analysis, which is the main method of this thesis, describes the basic data about Afghanistan and the Taliban, which are directly related to the topic of the thesis, addressing both the past and current phenomena. In the practical part, it puts the collected data to tables, that have been used as a source for compiling a functional SWOT analysis.

KEYWORDS

terrorism * Taliban * SWOT analysis * Afghanistan * opium * Guerilla tactics * fall of Kabul

Obsah

ÚVOD	7
1 ZÁKLADNÍ POJMY.....	8
1.1 MUDŽAHEDÍNÍ	8
1.2 DŽIHÁD.....	8
1.3 SUNNITÉ A ŠÍTÉ.....	8
1.4 PRÁVO ŠARÍA.....	9
1.5 MAHRAM.....	9
1.6 MULLAH	9
1.7 KORÁN	9
1.8 WARLORDI	10
1.9 TERORISMUS.....	10
1.10 TERORISTICKÁ ORGANIZACE	10
2 METODOLOGIE	11
2.1 VYMEZENÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY A VÝZKUMNÝCH METOD	11
3 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O AFGANISTÁNU.....	15
3.1 GEOGRAFIE.....	15
3.2 DROGOVÝ PRŮMYSL V AFGANISTÁNU	15
3.3 OBYVATELSTVO	16
4 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O TALIBANU	18
4.1 VZNIK TALIBANU.....	18
4.2 IDEOLOGIE TALIBANU	22
4.3 STRUKTURA TALIBANU	25
4.4 VŮDCI TÁLÍBÁNU	27
4.5 ZPŮSOB BOJE TALIBANU, VÝSTROJ A VÝZBROJ	31
4.5.1 <i>Blitzkrieg</i>	31
4.5.2 <i>Gerilová taktika</i>	31
4.5.3 <i>Modernizace Talibánu</i>	32
4.5.4 <i>Speciální metody Talibánu</i>	32
4.5.5 <i>Výstroj</i>	33
4.5.6 <i>Výzbroj</i>	35
5 TALIBAN PO SRPNU 2021	37
5.1 NÁSLEDKY STÁTNÍHO PŘEV RATU PRO AFGANISTÁN	37

5.2	VÝVOJ SITUACE V AFGANISTÁNU PO SRPNU 2021	37
5.3	ZMĚNY V TĚŽEBNÍM PRŮMYSLU	39
5.4	ZMĚNY V LIDSKÝCH PRÁVECH.....	39
6	SWOT ANALÝZA TERORISTICKÉ ORGANIZACE TALIBAN	41
6.1	CÍL SWOT ANALÝZY	41
6.2	PŘEDMĚT SWOT ANALÝZY	41
6.3	HYPOTÉZY	41
6.3.1	<i>Hypotéza I.</i>	41
6.3.2	<i>Hypotéza II.</i>	41
6.4	ČÁSTI MATICE SWOT.....	42
6.4.1	<i>Silné stránky Talibánu</i>	42
6.4.2	<i>Slabé stránky Talibánu</i>	43
6.4.3	<i>Příležitosti Talibánu</i>	44
6.4.4	<i>Hrozby Talibánu</i>	45
6.5	MATICE SWOT.....	46
6.6	SWOT ANALÝZA.....	47
6.7	STRATEGIE PRO SWOT ANALÝZU	47
6.7.1	<i>Strategie využití (SO)</i>	47
6.7.2	<i>Strategie hledání (WO)</i>	47
6.7.3	<i>Strategie konfrontace (ST)</i>	48
6.7.4	<i>Strategie vyhýbání (WT)</i>	48
6.8	VÝSLEDKY SWOT ANALÝZY A JEJICH INTERPRETACE, DOPORUČENÍ	49
	ZÁVĚR.....	50
	ZDROJE	51
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	56
	SEZNAM TABULEK.....	57
	SEZNAM PŘÍLOH	58

ÚVOD

15. srpna 2021, po tom, co se z Afganistánu stáhla vojska americké armády, náboženská organizace Talibán, se kterou vedla afgánská vláda za pomoci jednotek USA a NATO letitý ozbrojený konflikt, svrhla afgánskou vládu, když skrze *blitzkrieg* obsadila hlavní město Kábul a nastolila tak nový afgánský Islámský emirát. Tento převrat nedoprovázelo žádné násilí, údajně nebyla vystřelena jediná rána. Afgánci bez většího odporu předali vládu organizaci, která je označována za teroristickou, a která již v minulosti měla tu čest ukázat, jaké hodnoty uznává a jaká pravidla za její vlády budou platit. Jak je tedy možné, že jeho obsazení Kábulu bylo tak snadné a bez odporu? Jak je možné, že spoře vyzbrojená a chabě vycvičená skupinka islámských radikálů, jejichž počty dosahují sotva malého zlomku koaliční armády Afganistánu, USA a NATO, byla schopna nepřítele porazit a vyhrát letitý konflikt, do kterého USA investovaly více než 2.3 bilionů dolarů a 160 000 lidských životů?¹ Touto a dalšími otázkami se zabývám v této bakalářské práci.

Teoretická část je rozdělená do 5 kapitol. V první kapitole jsou vysvětleny některé důležité pojmy, ve druhé metodologie SWOT analýzy, ve třetí jsou popsány základní údaje o Afgánistánu jako jeho geografie, obyvatelstvo a drogový průmysl. Ve čtvrté kapitole se práce zabývá Talibánem, jeho historií, strukturou, ideologií a způsobem boje a v páté jsou zachyceny některé události následující po pádu Kábulu. Tato práce mimo jiné klade důraz na ženská práva pod vládou Talibánu. Cílem této práce je vytvořit SWOT analýzu teroristické organizace Taliban, která je zachycená v praktické části bakalářské práce, a zformulovat nejvhodnější strategie pro další vývoj Talibánu.

¹ <https://watson.brown.edu/costsofwar/files/cow/imce/papers/2021/Screen%20Shot%202021-09-01%20at%204.50.16%20PM.png>

1 ZÁKLADNÍ POJMY

1.1 Mudžahedíni

Bojovníci ve jménu islámu a džihádu. Ti, kdo se zasazují o zachování a šíření hodnot, které ctí islám. Sovětská invaze do Afganistánu v roce 1979 semknula mudžahedíny z více než 30 muslimských zemí. Korán jim zakazuje zabíjet ženy, děti a staré osoby, nesmějí mrzačit mrtvá těla nepřátel.²

1.2 Džihád

Náboženská povinnost muslimů šířit islám ve vlastním srdci i ve světě. Ačkoliv znamená i osobní rozvoj muslimů v duševní rovině, v nedávné historii je spíše chápán jako svatá válka proti nepřátelům islámu. Známe čtyři druhy džihádu:

1. Džihád srdcem – seberozvoj v duševní rovině muslima
2. Džihád jazykem – šíření islámu slovy
3. Džihád mečem – šíření islámu válkou či obrana islámu pomocí války
4. Džihád rukou – charitativní práce, pomocná ruka potřebným.³

1.3 Sunnité a šíité

Dvě základní větve muslimů. Sunnité požadovali volitelnost nejvyšších vůdců a politiků, zatímco šíité uznávali za pravé vládce jen přímé potomky Mohameda (prvním byl Mohamedův zeť Alí). Sunnité věřili, že Mohamed byl jediný prorok, seslaný na zem, který jako jediný mohl interpretovat islám, a jeho smrtí skončilo spojení s Alláhem a tím veškeré vysvětlování koránu jinak než samotným Mohamedem. Šíité zase věřili, že Mohamed byl sice jediným prorokem, ale uznávali jeho volbu zvolit svého zetě Alího a jeho pokrevní linii za své nástupce, kteří mají rozvíjet jeho učení. Šíité tvořili v muslimském světě menšinu a byli Sunnity pronásledováni. Sunnitský výklad islámu je mnohem více striktní, nepřipouští příliš odlišnosti. Jejich cílem je šíření islámu ať již násilně nebo ne,

² Mudžáhíd. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 28.2.2023].

³ Džihád. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 28.2.2023].

naopak cílem šíitů je svrhnout nadvládu sunnitů a spravovat muslimský svět, než přijde Mohamedův potomek, který nastolí právoplatnou islámskou vládu.⁴

1.4 Právo Šaría

Šaría je náboženské islámské právo. Vychází z Koránu a je to série pravidel, tvořící návod pro muslimy, jak správně žít. Je odlišně interpretován v každé islámské zemi, v některých zemích šaría velmi omezuje ženská práva a prosazuje trest smrti či sekání končetin. V určitých zemích je právo šaría interpretováno velmi svérázně, mnohdy dokonce v rozporu s koránem, následující spíše kmenové tradice.⁵

1.5 Mahram

Mahram může být blízký rodinný příslušník, manžel, rodič, sourozenec, strýc či teta, prarodič, tchýně a tchán, potomci či vnoučata. Pro ženu není mahram její bratranec, švagr či strýc. Pro muže není mahram sestřenice, strýcova žena, švagrová či sestra jeho manželky. Mahram je ten, koho si nemůžete vzít, s výjimkou sestry mužovy manželky, tu si také vzít nemůže, pokud je zároveň ženatý s její sestrou. Před mahramem mohou mít ženy sundanou pokrývku hlavy, může si s ním potřást rukou či ho obejmout. Existuje však spousta výjimek a speciálních pravidel, pokud jde o chování před mahramem či ne-mahramem.⁶

1.6 Mullah

Může to být jakýkoliv duchovní vůdce či titul učence.⁷

1.7 Korán

Hlavní a nejdůležitější text islámu, nestrukturovaný, velmi různorodě interpretovatelný. Je to Slovo Boží zjevené Mohamedovi archandělem Gabrielem.

⁴ Věčný konflikt sunnitů a šíitů: Jak se zrodil a v čem se liší dvě hlavní větve islámu. reflex.cz [online]. Reflex, 2018 [cit. 18.2.2023].

⁵ Tálibán vrací do Afganistánu právo šaría. Jaké má princip a co čeká obyčejné lidi? Aktuálně.cz [online]. 2021 [cit. 29.2.2023].

⁶ Who Is Your Mahram And Non Mahram? al-islam.org [online][cit. 27.2.2023].

⁷ Mullah. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 25.2.2023].

Je složený ze 114 kapitol a obsahuje přes 6000 veršů. Korán ustanovuje povinnosti člověka vůči Bohu a člověka vůči člověku.⁸

1.8 Warlordi

Warlordi stojí v čele etnických skupin a kmenů, často ovlivňují politiku státu a mají v zemi velkou autoritu. Jsou nezbytní k udržení stabilní vlády, za vlády Hamida Karzaje byly dosazeni do Afgánské vlády nebo ustaveni jako guvernéri provincií. Někteří warlordi prosazují svou moc i po převzetí Kábulu Talibánem v srpnu 2021.⁹

1.9 Terorismus

Tento pojem v sobě zahrnuje činnosti a metody, které vzbuzují strach, latinsky *terrere*. Mgr. Marian Brzobohatý ve své knize *Terorismus* uvádí definici terorismu: “Terorismus je propočítané použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle. Terorismus zahrnuje i kriminální zločiny, jež jsou ve své podstatě symbolické a jsou cestou k dosažení jiných cílů, než na které je kriminální čin zaměřen.”¹⁰

1.10 Teroristická organizace

Teroristické organizace jsou ty organizace, které využívají teroristické akty (viz výše) k dosažení svých cílů. Dělí se na dvě skupiny: nábožensky motivované (Talibán, Óm širikjó, al-Káida, ISIS) a nábožensky nemotivované, přičemž záleží na tom, jak se organizace prezentuje spíše než na jejích opravdových motivech, které nemusí být zřejmé.¹¹

⁸ <https://www.encyclopediaofmigration.org/koran/>

⁹ <https://www.indiatoday.in/world/story/meet-afghanistan-warlords-even-the-taliban-fear-1848691-2021-09-03>

¹⁰ BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus*. Praha: Police History, 1999, s. 11. ISBN 80-902670-1-7. [cit. 29.2.2023], str. 11.

¹¹ <https://www.e15.cz/the-student-times/teroristicka-hnuti-a-jejich-ideove-zaklady-1333091>

2 METODOLOGIE

2.1 Vymezení výzkumné otázky a výzkumných metod

Hlavním úkolem této bakalářské práce je formulovat funkční strategie budoucího vývoje Talibánu na základě SWOT analýzy, která je hlavní výzkumnou metodou. SWOT analýza sestává z analýzy vnitřních „S“ silných stránek (anglicky *Strengths*) a „W“ slabých stránek (*Weaknesses*), vnějších „O“ příležitostí (*Opportunities*) a „T“ hrozeb (*Threats*).

	POMOCNÉ	ŠKODLIVÉ
VNITŘNÍ PŮVOD	S	W
VNĚJŠÍ PŮVOD	O	T

Tabulka 1: Ukázka matice SWOT

Silné stránky vyjadřují část analýzy vnitřního prostředí, ukazují nám, v čem organizace vyniká oproti ostatním. Cílem je zjistit, co umí nejlíp, v čem je dobrá a vybočuje z průměru. Mohou to být dosažené úspěchy, schopnosti, dovednosti či zdroje, např. dobrá lokalita, nízké náklady, dobré financování, unikátnost či dobrá reputace.

Slabé stránky vymezují nedostatky organizace, tedy to, co jí nejde a v čem je slabá. Je to druhá část analýzy vnitřního prostředí, slabé stránky snižují hodnotu organizace, a proto je našim cílem je odstranit. Může to být nedostatečná produktivita, vysoké náklady, špatná reputace.

Příležitosti jsou to, co organizaci může pozitivně ovlivnit, tedy pozitivní změny, které přicházejí z vnějšího prostředí a nemůžeme je ovlivnit. Může se jednat o rozšíření do zahraničí, mezinárodní spolupráce, nové strategie. Hrozby jsou to, co může organizaci v budoucnu negativně ovlivnit, tedy negativní změny z vnějšího prostředí neovlivnitelné vůlí.

Hrozby se uspořádávají od nejzávažnějších po nejméně závažné. Mezi hrozby patří negativní vztahy s ostatními organizacemi a osobami, změna prostředí, ve kterém organizace operuje, nebo společenské trendy.

Měli bychom se snažit stavět strategii na silných stránkách, chybou je zabývat se příliš slabými stránkami, které bychom se měli snažit odstranit, předejít hrozbám a co nejrychleji rozpoznat příležitosti a reagovat na ně.

Jak tedy SWOT analýzu vypracují? Před samotnou SWOT analýzou si musíme stanovit určitá hypotetická východiska, která se na konci budou více či méně shodovat s konečnými výsledky SWOT analýzy. Potom již můžeme přejít k samotné analýze.

Nejprve si vymezím stejný počet (6) silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb, které si označím písmeny A-F a zaznamenám do tabulek Tabulka 2, Tabulka 3, Tabulka 4 a Tabulka 5. Následně nejprve u faktorů vnitřního původu stanovím důležitost silných a slabých stránek (Tabulka 8, Tabulka 10), vzejde nám z toho počet priorit, tedy škála od 1 do 5, přičemž 1 značí nejmenší důležitost a 5 jsou nejdůležitější. Podle počtu priorit je znovu seřadím (Tabulka 9, Tabulka 11) a vznikne mi nová tabulka, kde budou již faktory A-F seřazené dle důležitosti.

U faktorů vnějšího původu nejprve stanovím kritéria jejich hodnocení (Tabulka 12, Tabulka 15), přičemž uvedu bodové ohodnocení na škále 1-5, podle jejich dopadu a podle pravděpodobnosti jejich výskytu. U příležitostí stanovím důležitost jejich priorit (

Tabulka 13), kde číslem na škále 1-5 zhodnotím každou příležitost označenou písmeny A-F, kdy zhodnotím zaprvé úroveň jejich dopadu, zadruhé pravděpodobnost jejich výskytu. Následně sečtu čísla z obou sloupců a výsledek bude ukazovat úroveň přínosu příležitosti. Dle této úrovně seřadím příležitosti od nejvyšší po nejnižší do nové tabulky, opět od A-F (Tabulka 14).

U hrozeb opět stanovím úroveň rizika na základě sečtení závažnosti dopadu a pravděpodobnosti výskytu (Tabulka 16). Následně také seřadím hrozby stejně jako příležitosti dle jejich úrovně rizika od nejvyššího po nejnižší do tabulky A-F (Tabulka 17).

Dále provedu kvantitativní vyhodnocení silných stránek seřazených dle nového pořadí. Ke každé silné stránce přiřadím váhu z intervalu $\langle 0;1 \rangle$ tak, aby se součet vah rovnal 1. Následně vynásobím hodnocení silné stránky s váhou a vzniknou nám různé výsledky, které mezi sebou následně sečtu a vznikne nám kladná bilance silných stránek (Tabulka 18). To samé provedu u slabých stránek s tím rozdílem, že jejich hodnocení vynásobím -1. Až potom přiřadím váhy, vynásobím záporné hodnocení s váhou a z toho vznikne záporná bilance (Tabulka 19).

Obě bilance vnitřních faktorů sečtu a vznikne mi celková bilance interních faktorů (Tabulka 20).

V dalším kroku provedu kvantitativní vyhodnocení vnějších faktorů, přičemž postupuji podobně jako u vnitřních faktorů. Pomocí hodnocení a váhy určím stejným způsobem výsledek s tím, že u příležitostí bude bilance opět kladná (Tabulka 21) a u hrozeb záporná (Tabulka 22). V další tabulce (Tabulka 23) opět sečtu bilance příležitostí a hrozeb a vznikne mi celková bilance externích faktorů. Jako další krok při určování bilance vytvořím tabulku, kde skombinuji bilance vnitřních a vnějších faktorů a opět je sečtu, čímž mi vznikne celková bilance SWOT analýzy (Tabulka 24).

Poslední etapou tvorby SWOT analýzy je vytyčení strategií pro její efektivní uplatnění. SWOT analýza se využívá pro tvorbu cílů, řešení, opatření. Pro tato opatření tvoříme několik strategií využití výsledků SWOT analýzy.

Strategie využití (SO)

Strategie SO staví na silných stránkách a příležitostech, vnitřní silné stránky se snaží využít na maximum k tomu, aby čerpala z vnějších příležitostí. Přitom využívá silné stránky a příležitosti současně. Spočívá v nalezení příležitostí odpovídajících silným stránkám.

Strategie hledání (WO)

Strategie WO se zabývá vnitřními slabými stránkami a vnějšími příležitostmi. Snaží se podchytit slabé stránky, které mohou zabraňovat využití vnějších

příležitostí, a následně je odstranit je či alespoň minimalizovat, abychom mohli příležitosti využít.

Strategie konfrontace (ST)

Strategie ST se zaměřuje na vnitřní silné stránky a vnější hrozby, přičemž se snaží maximalizovat užitek ze silných stránek, aby potlačily vnější hrozby.

Strategie vyhýbání (WT)

Strategie WT se věnuje vnitřním slabým stránkám a vnějším hrozbám, přičemž se jedná o defenzivní strategii, která se snaží minimalizovat slabé stránky a zároveň předejít hrozbám.

Z těchto strategií jsem nakonec vybrala tu, kterou považuji za nejvíce pravděpodobnou a přínosnou.

3 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O AFGANISTÁNU

3.1 Geografie

Afganistán je převážně hornatý vnitrozemský stát ležící na pomezí jižní a střední Asie. Sousedí s Pákistánem, Tádžikistánem, Íránem, Turkmenistánem, Uzbekistánem a Čínou.

Pohoří Hindúkuš rozděluje zemi na tři části: na severu se rozprostírají pláně, ve středu se do nebes tyčí hory a na jihu leží rozlehlá náhorní plošina.

Náhorní plošina na jihu je tvořena zejména pouštěmi a polopouštěmi, od severních

Obrázek 1: Poloha Afganistánu.

plání je oddělena pohořím Hindúkuš. To tvoří asi 2/3 země a nalezneme v něm vysoké vrcholky a hluboká údolí, mezi kterými protéká řeka Kábul.

Zimy v Afganistánu bývají velmi tuhé a léta horká a suchá. Teplotní rozdíly mezi dnem a nocí jsou velké, zejména v poušti. Srážky jsou slabé, nejhustěji prší na východě. Silné větry způsobují písečné bouře. Nejpříznivější

podmínky můžeme najít v hlavním městě Kábulu díky vyšší nadmořské výšce.

Severní pláně patří k jedněm z neplodnějších zemědělských oblastí v Asii, ovšem jen v okolí vodních toků kvůli nerovnoměrným srážkám) tudíž se na nich pěstuje většina plodin, což je rýže, bavlna, pšenice, kukuřice, ovoce a ořechy. Na tomto území se nachází také velká část nerostného bohatství a zemního plynu. Kromě toho neopomenutelnou část produkce tvoří drogy.

3.2 Drogový průmysl v Afganistánu

Drogový průmysl má v Afganistánu dlouholetou tradici. Afganistán patří mezi země tzv. *zlatého půlměsíce*, do kterého mimo něj patří Pákistán a Írán, který je

jedním ze dvou hlavních oblastí produkce heroinu. V roce 2022 tvořil Afganistán více než 90% celosvětové produkce heroinu. Druhou oblastí je *zlatý trojúhelník*, kam patří Laos, Barma, Thajsko a Vietnam. Opiové makovice dobře snáší Afgánské sucho, nezkaží se při dlouhých transportech, dobře se uskladňují a jejich pěstování je velmi výnosné. Afgánský farmář je schopen si pěstováním opia vydělat sedmnáctkrát více než pěstováním pšenice.

Ve velkém množství začal Afganistán produkovat opium okolo 50.let minulého století, kdy zásoboval sousední Írán, ve kterém zakázali pěstování makovic. V 70. letech minulého století se spolu s Pákistánem stali světovými lídry v exportu opiátů do Evropy a USA, kdy vlivem sucha přestal exportovat opium zlatý trojúhelník.

Během Sovětsko-afgánské války Mudžahedínští vůdci produkovali opium za účelem získání financí na vedení války, dle sovětů údajně USA pomáhaly pašovat opium z Afganistánu.

Během vlády Talibánu v letech 1994-2001 Afgánská pole zažila obrovskou úrodu, načež vůdce Talibánu Mullah Mohammed Omar za účelem vymýcení produkce heroinu pronesl, že pěstování opiových makovic je proti Islámu, a začal je tvrdě trestat. To mělo za následek 99% pokles produkce makovic v Talibánem ovládaných oblastech, což bylo $\frac{3}{4}$ celkové světové produkce heroinu. V roce 2001, kdy byl Talibán sesazen, se ovšem tento pokles znovu snížil. Někdo věří, že ačkoliv se Talibán zasazoval proti produkci drog údajně na základě své víry, mohli ze svého zákazu pěstování opia sami benefitovat, jelikož mohli sami držet zásoby dlouho uskladnitelného opia, a svým umělým snížením nabídky by mohli absolutně kontrolovat opiový trh a prodat nedostatečné opium na vnitrostátní úrovni za více peněz. Na světovém drogovém trhu zůstalo množství opia stabilní, což svědčí o tom, že jeho zásoby se nijak neztenčily. Po zákazu pěstování opia se jeho cena na domácí půdě raketově zvedla z 90 \$ na 746 \$ za kilogram.

3.3 Obyvatelstvo

V roce 2021 v Afganistánu žilo téměř 40 milionů lidí, z nichž většina obývala venkov, v hlavním městě Kábulu jich bylo 4,5 milionu. Obyvatelstvo Afganistánu je velmi rozmanité, žijí v něm desítky navzájem mezi sebou nekomunikujících národů a skupin, z kterých se za skutečné původní Afgánce považovali

Paštunové, kteří tvoří více než třetinu celého obyvatelstva Afganistánu, dále Tádžikové, Uzbekové a Hazarové, z nichž každý z nich má svůj jazyk a svou kulturu. Paštunové žijí na jihu a východě, Tádžikové nejčastěji farmaří na jihovýchodě a západě, Uzbekové jsou též farmáři a hospodaří na severu. Hazarové jsou nomádi žijící v horách. Je obvyklé, že Afgánci jsou věrní své etnické skupině spíše než státnímu útvaru, a kromě různých etnických skupin Afganistán obývají kočovníci, kteří žijí nekontrolovaně mimo systém.

Paštunové mimo Afganistán žijí i v Pákistánu, a ačkoliv je umělá hranice mezi Pákistánem a Afganistánem jasně definovaná a mezinárodně uznávaná, sami Paštunové ji nerespektují a volně cestují mezi zeměmi. Talibán toho využil a mezi dvěma zeměmi se přesouval podle libosti, zatímco afgánští vojáci a vojáci NATO museli tuto hranici respektovat a nesměli ji jen tak překročit. Taliban tuto hranici využíval jak ke skrývání se v Pákistánu, tak k obchodu s opiem čímž získával finance.

4 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O TALIBANU

4.1 Vznik Talibanu

První počátky Talibanu můžeme spatřovat již v dubnu 1978, kdy se skupina revolucionářů násilím zmocnila hlavního města Kábulu a snažila se zavést socialismus v Afganistánu. Rusko a USA začaly investovat do země a podporovat tamější konkrétní skupiny, jejichž prostřednictvím chtěly ovlivňovat budoucnost Afganistánu. Sověti napomáhali afgánské vládě, svému komunistickému spojenci, USA podporovali místní Mudžahedíny stejně jako Spojené království či Saudská Arábie.

Obrázek 3: Občanská válka v Afgánistánu.¹²

V roce 1979 USA posílaly pomoc Mudžahedínům, bojovníkům ve jménu islámu a džihádu, jejichž cílem bylo svrhnout komunistickou vládu a vyhnat Sověty ze země. Síla Mudžahedínů vyvolávala v Rusku paniku, až nakonec 24.12.1979 napadly Sovětské jednotky Afganistán s cílem potlačit jejich vliv, čímž začala Afgánsko – sovětská válka. Sověti dosadili do čela země svou vládu. Za podpory USA a tajných operací CIA dokázali Mudžahedíni odolávat útokům jednotek Rudé

¹²https://cdn.xsd.cz/resize/50292d78325a3061b47de5b3e21f925f_resize=2078,1232_.jpg?hash=3885dfc2d279f738a0a07a2bb77a3482

armády do té míry, že Sověti nakonec museli v roce 1989 stáhnout svá vojska z Afganistánu a tím ukončit válku.

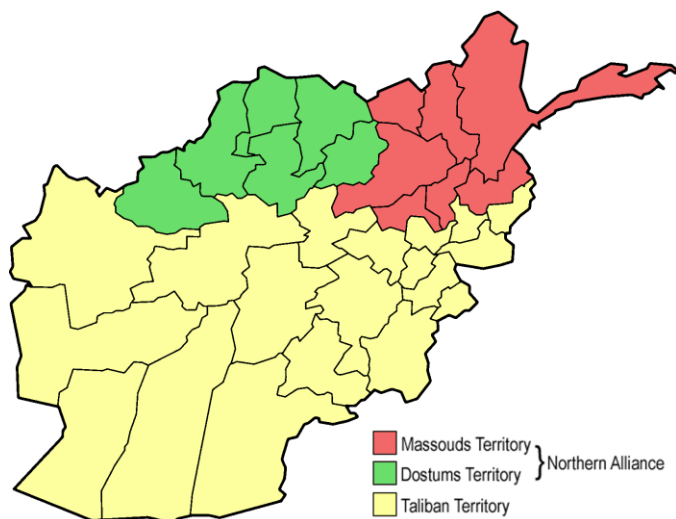
Ačkoliv Sovětská válka skončila, a ačkoliv mezi sebou Mudžahedíni většinou spolupracovali, různé skupiny mezi sebou měly vnitřní rozbroje a svedli spolu několik bitev v občanské válce. Z několika mudžahedínských skupin vytvořili koalici, která v roce 1992 svrhla vládu a chopila se Kábulu.

Tato nová vláda koalice ale nebyla stabilní a dlouhodobě udržitelná, kvůli vnitřním hlubokým rozepřím rozpoutali další občanskou válku a zničili velkou část Kábulu. Afganistán nebyl jednotný a jednotlivá území byla spravována místními warlordy. Občané trpěli pod vládou této rozvrácené koalice, a tak se skupina Mudžahedínů v provincii Kandahár rozhodla, že budou bojovat proti koalici za bezpečí občanů. Tato skupina islámských studentů, jak sami sebe nazývali, v roce 1994 zformovala hnutí Talibán, které působilo nejprve lokálně v provincii Kandahár jako strážci silnic a dopravy ve prospěch Pákistánu, který s jejich pomocí chtěl otevřít obchodní cestu mezi ním a střední Asií.

Talibové se při tom projevíli jako schopní bojovníci, kteří měřili síly s místními Mudžahedíny a *warlordy*, až nakonec v roce 1996 nově zformovaný Talibán zcela překvapivou silou obsadil Kábul a vyhlásil první Afgánský Islámský emirát. Vládu Talibánu považovaly za legitimní pouze Pákistán, Saudská Arábie a Spojené arabské emiráty, zbytek států jeho vládu tvrdě odsuzovalo.

Popularita zbožného Talibánu mezi obyvateli Afganistánu rostla díky jejich potírání korupce, změně k lepšímu oproti předchozím krutým warlordům, obnovování míru a podpoře obchodu. Talibán pod vedením Mullaha Muhammada Omara přinesl do země pořádek skrze prosazování přísné interpretace práva Šaría, což znamenalo tvrdé tresty za porušení pravidel, např. veřejná bičování na fotbalových hřištích nebo veřejné popravy, zákaz moderních „neislámských“ technologií, televize, západní hudby a internetu.

Muži museli nosit plnovous a když ho neměli, byli bití. Nejvíc šokujícím pro západní svět však bylo zacházení se ženami. Podle Talibánu bylo pro ochranu jich samých a jejich počestnosti ženám zakázáno docházet do školy a do práce či opouštět obydlí bez mahrama. Která žena si dovolila toto pravidlo porušit, mohla být zbита nebo zastřelena. Pokud měla žena nalakované nehty, hrozilo jí, že jí budou useknuty konečky prstů.

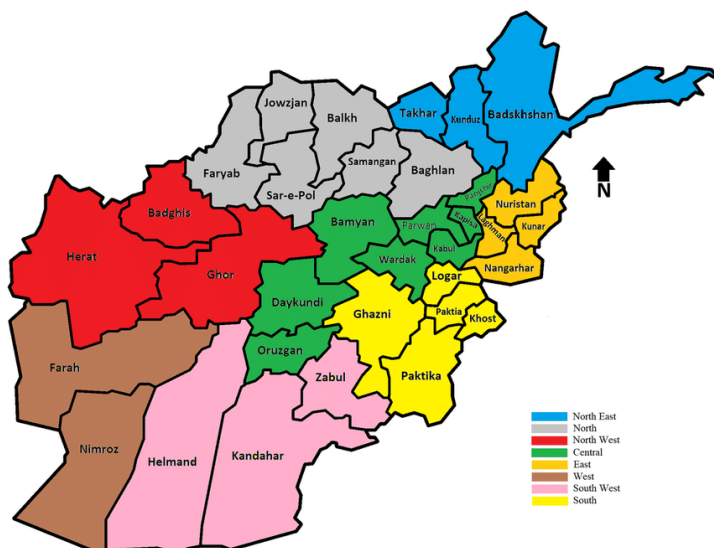
Obrázek 4 provincie v Afganistánu v roce 1996, Severní aliance je zelená a červená, Taliban žlutý. Černý puntík označuje lokaci města Kandahár.

Taliban o sobě šířil legendy jako o hrdinech, kteří zlo přeměnili na dobro a opět zajistili morálku a blahobyt v zemi. Ačkoliv ve většině případů vzbuzovali nesouhlas vnějšího světa s jejich středověkými metodami, zároveň přilákaly pozornost místních i zahraničních sponzorů. Většinu příjmů Talibanu tvořily finance

z obchodu s opiem.

Mezi zahraniční podporovatele patřil Pákistán kvůli své vizi, že mu Afganistán ovládaný Talibanem pomůže konkurovat Indii. Pákistán byl obviňován z ukrývání nepřátel Afganistánu při Afgánsko-sovětské válce a při zrodu Talibanu se stal jejich hlavním zahraničním podporovatelem jak politicky, tak materiálně. Po útoku Al-Kaidy na New York City a Washington D.C. 9.11.2001, při kterém zemřelo téměř 3000 lidí, a ke kterému dal souhlas Taliban, Pákistán ukrýval vůdce Al-Kaidy Usámu bin Ládina, který v Afganistánu žil a vedl tam výcvikový tábor teroristů.

7. října 2001, po tom, co Taliban odmítl vydat vůdce Al-Kaidy, Usámu bin Ládina, jehož dcera se podle všeho provdala za zakladatele Talibanu, Mullaha Muhammada Omara, USA vtrhly do Afganistánu a při rychlé a brutální Blitzkrieg svrhly Taliban, čímž začala téměř dvacetiletá válka v Afganistánu (7.10.2001-15.8.2021). USA ve velkém použili vzdušnou sílu, z letadel shodily 18 000 bomb.

Obrázek 5: Provincie v Afganistánu.

Mullah Muhammad Omar i celý Talibán se stáhl do Pákistánu, aby se později znovu pokoušel rozšířit svůj vliv.

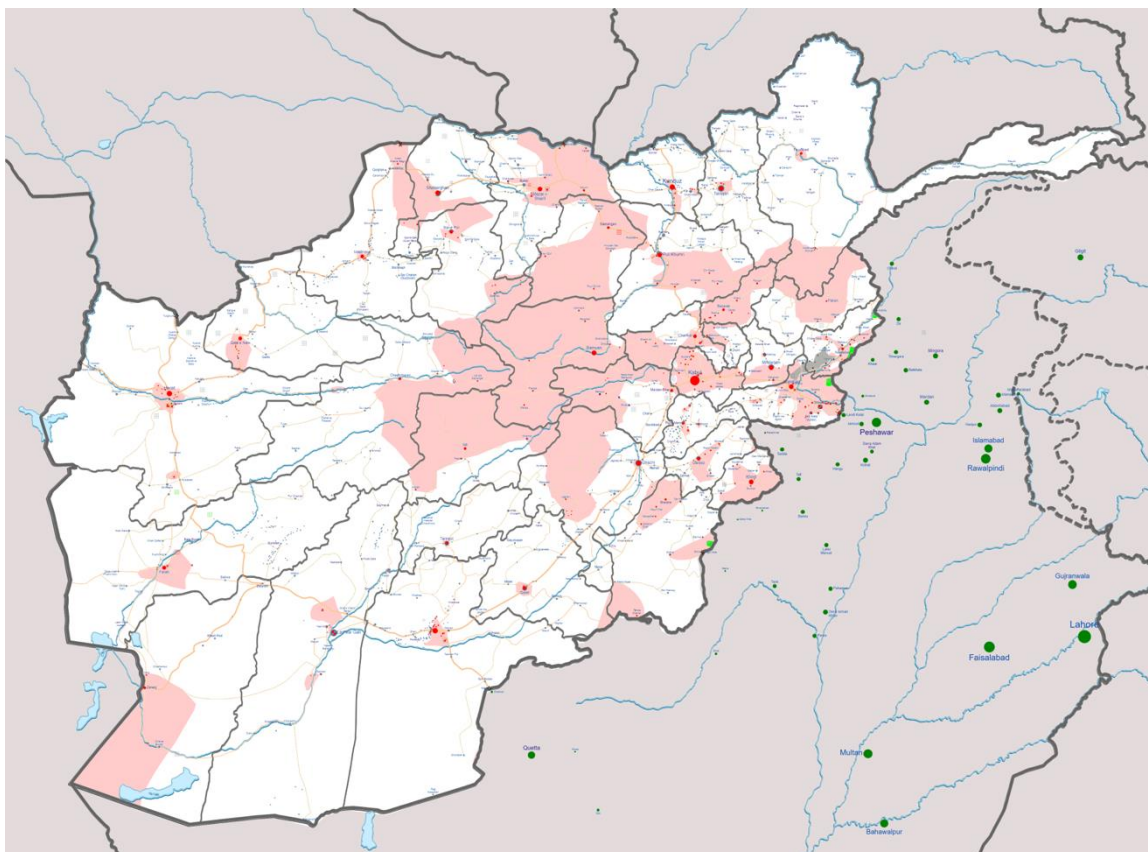
Při tom začal uplatňovat gerilovou taktiku a velmi častým jevem se staly sebevražedné útoky, od roku 2002 začal být opět velmi vojensky aktivní.

Po roce 2001 se v mezinárodním společenství rozhodovalo o budoucích reformách v Afganistánu, přičemž byl vytvořen plán na jeho obnovu, čehož mělo být dosaženo pomocí vytvoření armády a policie, které budou potírat zločin a drogový průmysl, a také pomocí zlepšení postavení žen ve společnosti.

V roce 2004 Talibán vyhrožoval občanům, že zabije každého, kdo se zúčastní podle jeho slov nelegálních prezidentských voleb, k čemuž nakonec naštěstí nedošlo a prezidentem byl zvolen Hamid Karzaj. Avšak ty samé výhrůžky se opakovaly i v roce 2009 při prezidentských volbách, kdy byla účast kvůli těmto pohrůžkám výrazně menší. Do státní správy se dostali zástupci nejvýznamnějších etnických skupin v Afganistánu, ale ne všichni, a krize v podobě rozepří mezi etniky nebyla zažehnána.

Od roku 2006 začal být Talibán aktivní ve své obnově, v Pákistánu se přeskupil a vrátil se zpět do Afganistánu, kde začal postupně získávat zemi zpět. Rostl počet atentátů a útoků. Velmi efektivně přesvědčoval občany, aby ho podporovali, ať již vysokými daněmi, zbraněmi či zásobami.

V roce 2016 zmocnil města Kunduz a byl blízko k dobytí provincií Helmand, Uruzgan a Farah. K narušení stability Afganistánu přispěla nestabilní afgánská vláda dosazená USA a rekordní produkce opia.

Obrázek 6: Situace v Afganistánu počátkem srpna 2021. Růžová označuje území kontrolované afgánskou vládou a NATO.¹³

3.července 2021 opustila americká armáda Afganistán, zůstalo jen 600 amerických vojáků, kteří sloužili jako ochranka. Úplný odsun americké armády nastal 15.8.2021.

4.2 Ideologie Talibanu

99,7% obyvatel Afganistánu jsou muslimové, z nichž okolo 90 % patří k sunnitským muslimům, zbytek jsou Šíité. Od roku 1994 začal Taliban v Afganistánu uplatňovat ultrakonzervativní sunnitskou interpretaci islámu včetně práva Šaría.

Korán obsahuje pravidla, příkazy a doporučení pro společnost a stanoví tresty za jejich porušení, a ačkoliv je známým faktem, že Korán je jedním ze dvou základních pilířů islámu (druhým je Sunna), může být vykládán mnoha způsoby, a jeho přísná interpretace se stala základním zákonem, dle něhož vede Taliban stát.

¹³ Autor: Ali Zifan – Vlastní dílo pomocí: Afghanistan location map.svg by NordNordWest, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=47087542>

V největší míře stanoví právní předpisy z oblasti rodinného, dědického a trestního práva. Kupříkladu v něm stojí, že je zakázána lichva, nepoctivost v obchodu, gambling, podvody, uplácení,

Přísné uplatňování Koránu a středověká brutalita pro obyvatele Afganistánu znamenaly drsný zásah do jejich lidských práv. Pro dohled nad dodržováním zákonů Taliban zřídil ministerstvo pro šíření ctnosti a prevenci neřesti, což můžeme považovat za místní náboženskou policii.

Toto ministerstvo má původ již za vlády prezidenta Rabbaniho v roce 1992 za účelem prosazování práva dle islámu, Taliban ho převzal v roce 1996, kdy se dostal k moci, přičemž po jeho pádu bylo opět zrušeno. V roce 2006 tehdejší vláda předložila návrh na znovuuštění ministerstva pro šíření ctnosti a prevenci neřesti v mírnější formě než za vlády Talibanu, především za účelem potlačení kriminality, korupce a konzumace drog a alkoholu, ačkoliv se v té době afgánské trestní právo již touto problematikou zabývalo. Organizace pro lidská práva uvedla, že toto znovuuštění povede k narušení práv žen a menšin, které by dle nich namísto toho měly jít spíše směrem větší svobody a získávat přístup k veřejnému životu, a že se ministerstvo nevyřeší problém narůstajícího napětí na jihu a jihovýchodě země, kde probíhaly útoky na školy, učitele i studenty, kvůli kterým se žáci nemohli vzdělávat. Ministerstvo by podle Organizace pro lidská práva svým přísným vynucováním morálky mohlo přispět k potlačení hlasů kritizujících systém a k budoucímu omezení vzdělání, pracovních příležitostí a lékařské péče zejména žen a dívek.

Mezi běžné praktiky ministerstva pro šíření ctnosti a prevenci neřesti Talibanu v období jejich vlády mezi lety 1996-2001 patřily veřejné popravy oběšením, sekání končetin, veřejné bičování, kamenování, uvěznění a bití.

Ženám bylo zakázáno mít odhalená zápěstí, ruce či kotníky, nesměly vycházet z domu bez doprovodu mahrama ani cestovat na delší vzdálenosti, nesměly navštěvovat školy, vyučovat dívky v domácích školách ani pracovat. Nemohly být ošetřeny v některých nemocnicích bez přítomnosti mahrama. Musely dodržovat přísný dress code. Nesměly se líčit, nosit vysoké podpatky či bílé ponožky, hlasitě mluvit. Nebyly považovány za plnohodnotné občany, za jejich chování a vzhled měli zodpovědnost jejich mužští příbuzní. Muži si především nesměli holit vousy.

Obrázek 7: Bojovníci Talibánu drží vlajku Afgánského islámského emirátu, srpen 2022.¹⁴

¹⁴https://images.jpost.com/image/upload/f_auto,fl_lossy/t_JM_ArticleMainImageFaceDetect/512675

4.3 Struktura Talibanu

V srpnu 2021 odhadované počty činily 60 000 bojovníků Talibanu, avšak spolu s dalšími podporovateli a členy se toto číslo může dostat až ke 200 000.

Vnitřní strukturu tvoří dva různé elementy: první je rigidní hierarchie oficiální Talibanské vlády, jejíž nejvyšším orgánem je Rahbari Shura (někde také Quetta Shura), tedy nejvyšší rada, která má třiatřicet+ členů, jež má na starosti rozhodování o všech vojenských a politických záležitostech, je v současnosti vedena šejkem Haibatullah Akhundzadou. Pod nejvyšší radou stojí předseda vlády a pod ním devět ministerstev, tedy ministerstvo vnitra, obrany, financí, spravedlnosti, informací, zdravotnictví apod.

Obrázek 8: Quetta Shura¹⁵

Kromě této hlavní vlády Islámského emirátu, v Tálíbánském systému existují tři frakce, které stojí mimo hlavní vládu, jsou nejdříve věrné sami sobě a poté až vrchnímu velení, mají svou vlastní samosprávu a zároveň jsou považovány za součásti Talibánu.

První z těchto skupin se nazývá Hazb-e-Walaati z provincie Kandahár, jejíž vůdcem je nechvalně známý dr. Anwar z Oruzganu. Dr. Anwar po třicet let udržoval blízké vztahy s nejvyššími představiteli Talibánu včetně zakladatele Talibanu Mullaha Muhammada Omara. Po tom, co na povrch vyplavaly jeho skandály se sexuálními obtěžováními, byl dr. Anwar nucen opustit svou funkci a uprchnout do Pákistánu. V pádu Kábulu a odchodu NATO v srpnu 2021 však zřel

¹⁵https://cdn0.trtworld.com/w1140/h490/q75/113589_AFG210816asset_12347634RTR_1632739707894.jpeg

šanci, jak se do Afganistánu i do své funkce vrátit, což nakonec i udělal, načež začal opět získávat značný vliv a spojence si našel mezi členy vlády Islámského Emirátu i mezi bojovníky Talibánu. Momentálně se nachází v Kandaháru.

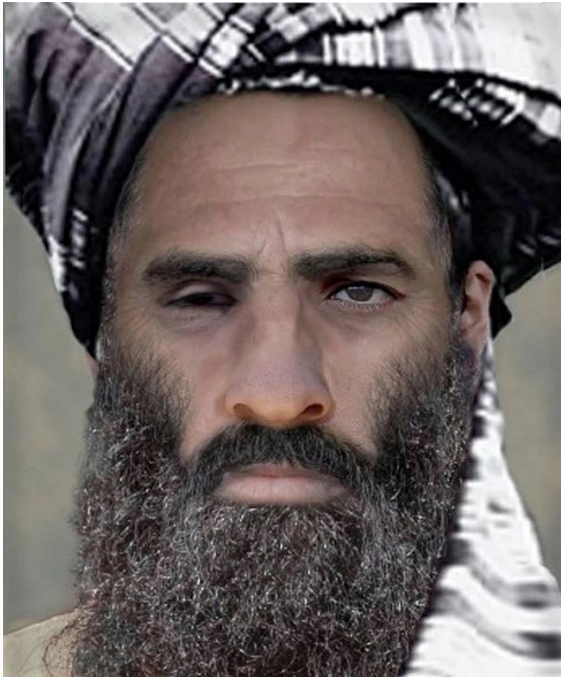
Druhou skupinou je frakce Khan vedená generálem Tadin Khanem, bývalým velitelem policie v provincii Kandahár. Khan byl léta, dokonce i během války Talibanu a NATO, považován za jednoho z nejmocnějších mužů v Afganistánu. V době, kdy byl Afganistán pod vládou Hamida Kazaje (2004-2014) organizoval Khan trénink velké skupiny bojovníků v Pákistánském Balochistánu, ze kterých se postupem času stali členové jeho frakce Khan.

Třetí skupinou je síť Haqqani, vedená Sirajuddinem Haqqanim, synem zakladatele frakce Jalaluddina Haqqaniho. Sirajuddin Haqqani je zároveň členem Talibanu a zároveň Al-Káidy, veřejně zastával vraždy pomocí sebevražedných náloží. Momentálně je ministrem vnitra, což síti Haqqani dává obrovskou moc, včetně ochrany členů Al-Káidy v Kábulu.

Kromě těchto tří skupin operujících pod názvem „Talibán“ byly v minulosti součástí Talibánu ještě další 2 frakce, které se, avšak již oddělily od hlavního proudu Talibanu a to: Zakir frakce a Dadullah frakce.

Ačkoliv by vládě Talibanu a stabilitě celé země pomohlo zapojení různých etnických skupin a kmenových vůdců do veřejné správy, tento počín by ohrozil vliv zahraničních sponzorů, zejména Pákistánu, který Taliban již od počátku ovlivňuje, což Pákistán nemůže dopustit. Vůdci Talibanu tedy musí být věrni spíše Pákistánu než lidem ve své vlastní zemi.

4.4 Vůdci Tálibánu

Obrázek 9: Mullah Muhammad Omar¹⁶

Obrázek 10: Mullah Akhtar Mansour¹⁷

Prvním vůdcem Talibánu byl jeden ze tří spoluzakladatelů, jednooký Mullah Muhammad Omar. Ve své době byl jedním z nejhledanějších mužů světa, USA na jeho hlavu vypsaly odměnu 10 milionů dolarů. Nejvyšším vůdcem Afganistánu byl v letech 1996-2001. V čele Talibánu stál až do r. 2013, kdy zemřel na tuberkulózu, což se před zbytkem světa podařilo efektivně utajit až do r. 2015.

V pořadí druhým nejvyšším vůdcem Afganistánu byl Mullah Akhtar Mansour, který úřad zastával od roku 2013 do 2016, kdy byl zabit bojovým dronem v Pákistánu za účelem překažení jeho plánů útoku na občany USA v Kábulu. Byl obviňován za obchod s drogami, ze kterého získal velké bohatství.

¹⁶https://24tv.ua/resources/photos/news/202108/1714679_15199590.jpg?202108120504&w=1200&h=1440&fit=cover%27&output=webp

¹⁷https://media-cldnry.s-nbcnews.com/image/upload/t_fit-1520w,f_auto,q_auto:best/newscms/2015_36/1200071/150831-mullah-akhtar-mohammad-mansour-taliban-yh-1015a.jpg

Obrázek 11: Haibitulláh Achúnzáda¹⁸

Obrázek 12: Abdul Ghani Baradar¹⁹

Třetím Tálibánským a současným nejvyšším představitelem Afganistánu je Haibitulláh Achúndzáda, který se stal duchovním a zároveň nejvyšším vůdcem v květnu 2016, po smrti svého předchůdce, Akhtara Mansúra. Achúnzáda pochází z Kandaháru, při sovětské válce studoval v Pákistánu, později proti sovětům v Afganistánu bojoval a od roku 1996 byl zapojen do vlády Talibánu. Byl náboženským učitelem a soudcem, zajistil Talibánu přízeň Al-Káidy a zasloužil se o sjednocení jednotlivých frakcí Talibánu. Jako duchovní vůdce stojí nad prezidentem (Amrulláh Sálíh) i nad předsedou vlády (Muhammad Hasan Akhund). Všichni tři vůdci Talibanu měli vždy jednoho až tři náměstky, současný vůdce Haibatullah Achunzada, má tři: Sirajuddina Haqqaniho, který byl ve funkci poprvé v roce 2015, později byl odvolán a nyní znovu dosazen. Mullaha Yaqooba, ten je ve funkci od r. 2016 a Abdul Ghani Baradara, který byl do funkce jmenován nejpozději, tedy v roce 2019. Baradar vyrostl v Kandaháru, stál u vzniku Talibánu po boku Muhammada Omara a později měl značný vliv. V roce 2021 se účastnil

¹⁸https://media-cldnry.s-nbcnews.com/image/upload/t_fit-760w,f_auto,q_auto:best/newscms/2016_21/1550821/afp_b65m8_1.jpg

¹⁹<https://cdn.cnn.com/cnnnext/dam/assets/210901133644-screengrab-r-baradar-super-169.jpg>

mírového jednání Talibanu a NATO v Kataru. Momentálně zastává funkci místopředsedy vlády

Obrázek 13: Sirajuddin Haqqani²⁰

Obrázek 14: Muhammad Yaqoob²¹

Sirajuddin Haqqani, je vůdcem sítě Haqqani, ministrem vnitra a zároveň současným zástupcem vůdce Talibanu. Haqqani jsou považováni za jednu z nejmocnějších relativně nezávislých skupin v Afganistánu, mají okolo 15 000

²⁰<https://www.khaama.com/wp-content/uploads/2023/02/Sirajuddin-Haqqani.png>

²¹<https://www.afghanislamicpress.com/en/storage/pictures/3FNt3lMr0qN7sSFc2DRkUS3P9hXs5J553EIAthgv.jpg>

bojovníků a konexe na Talibán a Al-Káidu zároveň, jsou považováni za samostatnou teroristickou organizaci, na svědomí mají několik útoků na vojáky NATO a Severní aliance.

Muhammad Yaqoob je syn zesnulého vůdce Muhammada Omara, vůdcem vojenské komise a jeden ze tří náměstků vůdce Achunzady.

Obrázek 15: Mullah Hasan Akhund²²

Mullah Muhammad Hasan Akhund, jeden z nejstarších členů Talibánu (okolo 71 let), který je považován za jeho spoluzakladatele, současně je předsedou Afgánské vlády. Blízce se znal s Mohammadem Omarem, v době vlády Talibánu mezi lety 1996 a 2001 zastával funkci ministra zahraničí a již v té době byl náměstkem předsedy vlády. Mezi lety 2001 a 2021 byl členem Quetta Shury. Jako další členové Talibánu byly i na Akhunda uvaleny sankce NATO kvůli skrývání teroristů.

²² By Uranus TV Kunduz - <https://www.youtube.com/watch?v=S7WtOT6aZUU&t=3s>, CC BY 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=116738251>

4.5 Způsob boje Talibanu, výstroj a výzbroj

4.5.1 Blitzkrieg

Talibán převzal moc nad Afganistánem pomocí „blitzkrieg“ tedy taktiky bleskové války, která je založená na rychlém útoku využívající překvapení, při kterém jde o nasazení armády na proražení nepřátelských linií, ovládnutí bodu zájmu jako např. velení a zásobování a přerušení komunikace.

Ačkoliv USA již od roku 2001 do roku 2016 vynaložily na afgánskou armádu 800 miliard dolarů²³, efektivita těchto peněz byla velmi diskutabilní. Afgánští vojáci nebyli dostatečně školeni a velká část byla stále negramotných, což značně ztěžovalo taktiku boje, mezi vedením armády fungovala obrovská korupce a stovky vojáků, kteří ovšem v realitě vůbec neexistovali, dostávaly své platy, proudící z Amerických kapes. V roce 2010 bylo v Afganistánu nasazeno 100 000 vojáků USA a dalších 40 000 vojáků z dalších zemí. Další chybou USA byla již v roce 2001 snaha o kompletní překopání Afgánské tradice ve způsobu vedení boje a místo toho implementace taktik americké armády, které však v Afganistánu nebyly příliš účinné. Naproti tomu Talibán využíval osvědčené tradiční taktiky fungující v Afgánském prostředí, které obohatil novými způsoby boje a moderními zbraněmi. Mnohem větší a lépe vybavená afgánská armáda po stažení vojsk NATO na útok Talibánu nebyla připravená a velmi podcenila jeho síly, což spolu s korupcí velitelů, negramotností vojáků a přehnanému sebevědomí vedlo k její drtivé porážce.

4.5.2 Gerilová taktika

Typickou taktikou Talibánu je Gerilová taktika, nebo také partizánská taktika, kterou začala organizace uplatňovat již od roku 2001 po svém svržení, což je válka vedená prostřednictvím malých skupinek bojovníků operujících mimo velké bitvy, která se odehrává skrze malé záškodnické útoky na nepřátelskou armádu. Jako příklad mohu uvést situaci, když se americká armáda snažila za účelem propojení celého Afganistánu kvůli lehčí dopravě a zásobování postavit kolem celé země kruhovou dálnici, na kterou Talibán prováděl bombové útoky, čímž se stavba této

²³ <https://tnsr.org/2018/05/unbeatable-social-resources-military-adaptation-and-the-afghan-taliban/>

dálnice protáhla o mnoho let a prodražila se o miliony dolarů. Gerilová taktika stojí na přesvědčení, že i malá skupina může sabotážemi a drobnými útoky uštvědit rozhodující rány nepříteli v přesile, který se na první pohled jeví jako jasný vítěz. Při guerillové taktice jsou prováděny špionáže, sabotáže, přepadení, oklamání. Guerillová taktika je nejvíce uplatňována při okupaci nepřátelskou armádou, kdy malé skupiny partyzánů využívají znalosti o svém domácím prostředí k uštvědění nečekaného útoku okupantům. Guerillovou válku lze snadno podcenit, což vede také k selhání nepřátelské armády.

4.5.3 Modernizace Talibánu

Dlouhodobým vývojovým trendem ve způsobu boje Talibánu je stále rostoucí organizovanost a modernizace. Důležitou složkou boje Talibánu je důraz na výcvik bojovníků, kteří se učí válečné partizánské taktiky, poznávat nepřítel, používat moderní zbraně, plánování operací, identifikaci zranitelných cílů a následně na určeném místě způsob dělby práce a plnění úkolů s maximální úspěšností. Trénink bojovníků je klíčovým aspektem postupného zlepšování Talibánské armády. V dnešní době má Talibán více než 20 výcvikových táborů z nichž každý má kapacitu pro 2000 vojáků, kteří se učí používat ruční palné zbraně a výbušniny a vojenskou taktiku včetně již zmíněné partizánské taktiky. Talibán má též speciální jednotky, tzv. „rudé jednotky“, které jsou používány jako podpůrné jednotky při složitých operacích, při jejichž výcviku je kladen ještě větší důraz na studium bojové taktiky. Svou sílu ukazují zejména při nočních operacích, kdy proti nim nepřátelské jednotky nemají šanci.

4.5.4 Speciální metody Talibánu

Síla Talibanu spočívá mimo jiné v jejich vysoké toleranci k praktikám, které jejich protivníci považují za extrémně nemorální či nemožné. Páchali teroristické útoky, v roce 2010, kdy se Talibán snažil ovládnout provincii Hilmand, která byla centrem výroby nástražných bomb a pěstování opia, skrývali se vojáci Talibanu za civilisty, ženy a děti, které nastrčili do oken budov a na střechy. Využívají nášlapné miny a nástražné bomby, esem v rukávu můžou být sebevražedné útoky. V letech 2004 a 2009, když probíhaly prezidentské volby, Talibán pokaždé vyhrožoval zabitím všech civilistů, kdo se jich zúčastní. Mezi jeho běžné praktiky patřily veřejné

popravy významných cílů, například unesených úředníků či ženy obviněné z cizoložství.

V minulosti jejich bojovou strategií bylo zaměřovat se na dva různé druhy cílů, z nichž prvním byly plánované promyšlené útoky na konkrétní politiky, čímž chtěli sprovodit ze světa určité politické překážky, a druhým náhodné útoky na nepřátelské vojáky sloužící NATO, což mělo mít za následek rozšíření strachu. Tyto jednotky díky promyšleným útokům Talibánu často útočily nazpátek, čímž zabíjeli mimo jiné i civilní obyvatelstvo, čímž si postupně ještě více znepřátelovali prosté lidi, kteří již tak byli nakloněni Talibánu, který je ochraňoval. Talibánu útočil na policii, armádu, významné státní budovy a vojenské konvoje.

Další metodou, kterou bych zařadila do této kapitoly, ačkoliv se nejedná o tvrdý způsob boje, je boj na mentální úrovni, přesvědčování civilistů a manipulace s nimi. Talibán získal oblibu mezi obyčejnými lidmi a tím si zajistil výhodné postavení těch, co jednájí v nejlepším zájmu občanů, ačkoliv se mnohdy nejspíše jednalo jen o strategii. Tvrdil, že Američané přišly muslimy do Afganistánu okrást o jejich víru, že vláda je zkorumpovaná, že ženy ze Saudské Arábie posílají Talibánu jako podporu své šperky, že Talibán netouží po moci, jen po spravedlnosti, že chtějí chránit islám a obyvatele Afganistánu. Těmito tvrzeními si mohli naklonit značnou část obyvatelstva v Afganistánu, bez čehož by nikdy nebyli schopni vůbec nějaký boj vést.

4.5.5 Výstroj

Bojovníci Talibánu většinou nosili tradiční Afgánské oblečení, takže snadno splynuli s davem a nebyli příliš k rozeznání od civilistů. Jsou i záznamy o uniformovaných jednotkách, ale šlo pouze o výjimky, jako např. při pochodu na Den nezávislosti v roce 2021. Vláda čelila kritice, že absence jednotných policejních uniforem a nedostatečný výcvik povzbuzuje ke kriminálnímu jednání. Proto ministerstvo vnitra od června 2022 zařídilo přes 100 000 uniforem pro příslušníky afgánské policie v provinciích Kábul a Kandahár, čímž chtěli dosáhnout vyššího respektu k policii a lepší ochrany obyvatelstva. Tyto uniformy mají tmavě zelenou barvu s Tálíbánskou vlajkou na rukávu.

Obrázek 16: Uniformovaní Tálibánští bojovníci v průvodu na Den nezávislosti, 19.8.2021.²⁴

Obrázek 17: Mluvčí ministerstva vnitra mluví o nových afgánských policejních uniformách v Kábulu, zatímco policisté se řadí v uniformách za ním, 8.6.2022.²⁵

²⁴ <https://dynaimage.cdn.cnn.com/cnn/digital-images/org/096ebf53-0418-41a1-99c5-8fdb44da201a.JPG>

²⁵ https://gdb.voanews.com/0f590000-0aff-0242-e705-08da49720c59_w650_r1_s.jpg

4.5.6 Výzbroj

V minulosti využívali většinou sovětskou výzbroj, někdy velmi zastaralou. Vojska USA se v srpnu 2021 odsunula z Afganistánu a Talibán získal jejich moderní výzbroj v hodnotě 85 miliard dolarů. Bojovníci Talibánu tak nahradili kalašnikovy AK-47 za moderní pušky a staré Toyoty za moderní obrněná vozidla. Dle Jima Bankse, člena sněmovny, získal Talibán od USA 75 tisíc vozidel, 200 letadel a helikoptér a 600 tisíc zbraní. Dále známe údaje o 33 vrtulnících Black Hawk, 8 tisících nákladních vozů, 42 tisících pickupů, 65 tisících kulometů a útočných pušek, 16 tisících soupravách pro noční vidění a 162 tisících vysílaček.²⁶

Před tímto získáním obrovského množství vybavení Talibán bral výzbroj od Pákistánu či od afgánské armády, které toto vybavení kradl. Speciálním esem v rukávu byly improvizovaně sestavované nástražné výbušné systémy.²⁷

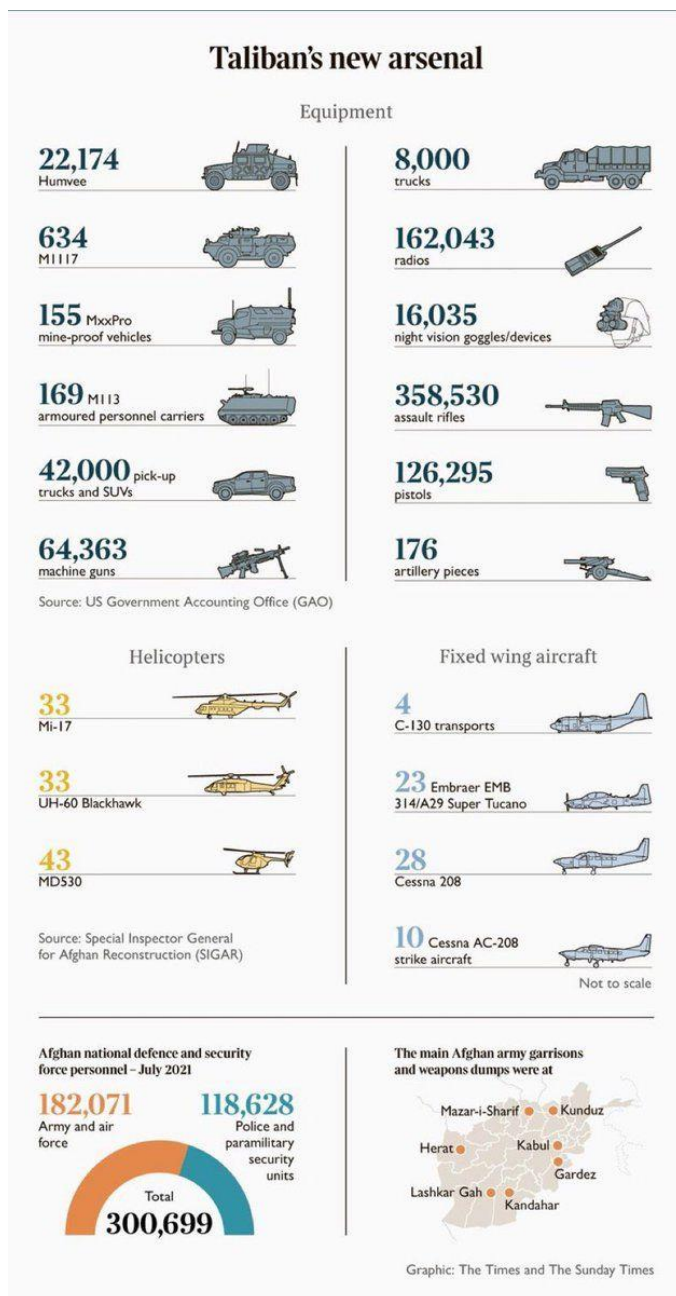

Obrázek 18: Bojovníci Talibánu s americkými puškami²⁸

²⁶ Příliš štědré dědictví. USA nechaly Tálibánu výzbroj za 85 miliard dolarů. Forbes.cz, 2021 [online, cit. 17.2.2023].

²⁷ VALEŠ, Lubomír. *Historie a současnost teroristické organizace Taliban v Afganistánu*. Praha, 2022. Bakalářská práce. Policejní akademie České republiky v Praze. Vedoucí práce doc. PhDr. Marian Brzybohatý, PhD.

²⁸ https://cdn.administrace.tv/2021/08/22/small_21/5ed7b9fddb20e1d92b39b52a3af41f3e.jpg

Obrázek 19: Nová výzbroj Talibánu.²⁹

Ačkoliv po vyplutí těchto informací na povrch zavládla v mezinárodním společenství panika, USA tvrdily, že zbraně před odjezdem znehodnotila. I tak Talibán nemá zkušenosti ani vědomosti k dlouhodobému využívání Black Hawků či letadel, která budou dle odborníků brzy mimo provoz kvůli jejich nedostatečnému udržování.

²⁹ https://prod-static.gop.com/media/images/blog_1630339824.jpg

5 TALIBAN PO SRPNU 2021

5.1 Následky státního převratu pro Afganistán

Přerušení zasílání pomoci ze zahraničí vyústilo v humanitární krizi způsobenou nedostatkem jídla a zdravotní péče pro obyvatele Afganistánu, nepřidalo tomu odstranění žen z veřejného prostoru, což znamenalo oslabení lidských zdrojů pro humanitární pomoc.

Politika Talibánu silně ohrožuje fungování Afganistánu, režim je izolovaný a vláda nemoderní. Nejsou schopni využívat moderní technologie, nemají dostatek odborných znalostí pro využívání všech přírodních zdrojů, co Afganistán nabízí, především zemědělství a nerostné bohatství. Islámský emirát není schopen bez pomoci sousedních států vybudovat fungující obchod, ani není schopen tyto vztahy v prvé řadě navázat, protože se okolní státy cítí Talibánem ohroženy, a také kvůli jeho stále trvajícím spojení s Al-Káidou a potlačování lidských práv, které by mohly poškodit jméno země, která by s ním navázala spojení. Tím je Talibán nucen navazovat spojení s jiným druhem zahraničních spojenců, a to zejména s Islamistickými militanty, kteří vítězství Talibanu nad NATO vnímají jako jejich vítězství nad západem, které posílilo prestiž Talibanu v očích islamistických skupin. Dlouhodobou strategií Talibánu je udržení vztahů s těmito skupinami, kupříkladu Al-Káida má v Afganistánu zastání a úkryt. Tyto skupiny poskytují Talibanu jak lidské, tak finanční zdroje.

5.2 Vývoj situace v Afganistánu po srpnu 2021

Kvůli dlouhotrvající nestabilitě a absenci infrastruktury má Afganistán stále nedostatky v těžebním a zpracovatelském průmyslu.

V roce 2021 téměř polovinu všech příjmů tvořila zahraniční pomoc, která se po státním převratu výrazně snížila, a naopak USA uvalily na samozvanou vládu Talibanu sankce, což vyústilo v humanitární krizi, která se týká desítek milionů Afgánců. Od srpna 2021 USA poskytly Afganistánu 775 mil. dolarů na potlačení humanitární krize, přičemž dle zdrojů je potřeba 4.4 miliard dolarů, aby pokryly alespoň základní potřeby všech lidí v krizi.

Krizi nepomáhá ani zvyšování cen potravin, které probíhá kvůli snižování hodnoty měny, vysoké nezaměstnanosti a omezování v exportu ze zahraničí v návaznosti na konflikt na Ukrajině a pandemii Koronaviru, nejvíce chybí slunečnicový olej a pšenice. Kvůli tomu čelí 23 milionů obyvatel Afganistánu včetně dětí hrozbě podvýživy, zhruba o 100 000 dětí více než před dvěma lety.

Kromě koronavirové pandemie a války na Ukrajině mají na humanitární krizi vliv přírodní podmínky jako sucho, zemětřesení, neúroda.

Zdravotnictví bylo v minulosti na velmi nízké úrovni a též závislé na zahraniční pomoci, ovšem momentálně doktoři a sestry pracují již několik měsíců zadarmo, což není dlouhodobě udržitelné.

Platy byly sníženy i zaměstnancům ve státní správě, především ženám. Některé ženy se již vrátily zpět na svá místa, ze kterých byly odsunuty, ovšem některé ženy musí zůstat doma za velmi malou mzdu. Ačkoliv Taliban prohlásil, že se ženy budou brzy moci vrátit na své pozice ve vládě, zatím nebyl ohlášen žádný konkrétní datum kdy by se to mělo uskutečnit.

V prosinci 2022 Taliban zakázal ženám pracovat v místních i zahraničních nevládních organizacích. V Afganistánu proto momentálně probíhají mimovládní projekty na znovuzapojení žen do společnosti tím, že dostávají kupříkladu šicí stroje a za pomoci dalších žen se učí šít, své výrobky poté prodávají zákazníkům. I tak je ale těžké vydělat peníze, protože ženu kvůli obchodu musí vždy doprovázet mahram, a také protože cena materiálu vzrostla. Projekty pro ženy mají i další výhody, které spočívají v pocitech sounáležitosti, přátelství a sebedůvěry.

UNICEF dohlíží na náboženské vůdce Talibánu, aby neuzavírali dohody o manželství s mladými dívkami, ale ať Taliban s dětskými sňatky a dětskou prací souhlasí či ne, vlivem odchodu dětí ze škol a dlouhodobé chudoby v Afganistánu stoupl počet pracujících dětí a zvedl se počet dětských sňatků, protože zoufalí rodiče cítí, že nemají jiné možnosti. Podle výzkumu UNICEF dětský sňatek často vede k celoživotnímu utrpení v podobě domácího násilí, psychického týrání a diskriminace. Téma dětských sňatků je velmi komplikované a rozsáhlé a myslím, že by bylo zajímavé vypracovat na toto téma další kvalifikační práci.

5.3 Změny v těžebním průmyslu

Oproti předchozí vládě Taliban změnil způsob těžby v uhelných dolech. Odstranil bezpečnostní opatření, která předchozí vláda zavedla, což umožňuje dospělým i dětem v dolech pracovat v nebezpečných podmínkách dlouhé hodiny bez jakýkoliv restrikcí.

Obrázek 20: Mladý pracovník uhelného dolu Chinarak v severním Afganistánu.³⁰

Tisíce lidí, kteří zoufale potřebují peníze, se rozhodli pracovat v těchto dolech za vidinou alespoň nějakého výtěžku i přes nebezpečí zhroucení nestabilních stropů, zanesení dýchacích cest prachem či tahání těžkých nákladů nerostů na zádech. Za tuto práci dostanou odměnu ve výši pouhých několika dolarů, za které sotva uživí svou rodinu, doly se často propadají a horníky zasypávají.

5.4 Změny v lidských právech

Po pádu Kábulu 15. srpna 2021 Afganistan i celý svět s napětím sledovali, zda bude Taliban své staré praktiky opět uplatňovat, či zda dodrží svá slova, když

³⁰ https://static01.nyt.com/images/2022/03/25/world/00afghan-mines-9/merlin_204391233_de0ed2d9-4a98-4c11-bbae-267919a6021f-superJumbo.jpg?quality=75&auto=webp

prohlásili, že zemi povedou v mírnějším duchu a jejich tresty nebudou tak brutální jako v pozdních 90. letech minulého století.

Po převratu v srpnu 2021 Talibán zrušil ministerstvo pro záležitosti žen a znovu ustanovil ministerstvo pro šíření ctnosti a předcházení neřesti. Obchodníci začali ničit veřejná vyobrazení žen na svých obchodech ze strachu před Talibánem, který v období jejich předchozí vlády považoval vystavování žen na veřejných místech za zakázané. Tisíce lidí prchaly z Afghánistánu a snažily se dostat pryč, protože se bály, že je kvůli jejich práci či roli ve společnosti Talibán popraví.

Obrázek 21: Bojovník Talibánu prochází kolem výloh s posprejovanými obličejemi žen.³¹

³¹ <https://news.artnet.com/app/news-upload/2021/08/GettyImages-1234745709-1920x1280.jpg>

6 SWOT ANALÝZA TERORISTICKÉ ORGANIZACE TALIBAN

6.1 Cíl SWOT analýzy

SWOT analýza byla vytvořena v 60. letech 20. století výzkumníkem na Stanfordské univerzitě Albertem Humphreym, jehož záměrem bylo vytvořit nástroj pro zjišťování nedostatků společností a plánování jejich budoucího vývoje. Cílem SWOT analýzy organizace je získat přehled o všech okolnostech co ji ovlivňují a zhodnotit její silné a slabé stránky.³²

6.2 Předmět SWOT analýzy

Tato analýza je efektivní pro organizace, města, kraje, firmy, projekty, jevy či osoby. Jedná se o jednu z nejpoužívanějších analýz. V této SWOT analýze budu hodnotit teroristickou organizaci Talibán.

6.3 Hypotézy

Před samotnou SWOT analýzou si vytvoříme několik hypotéz, tedy to, jak si myslíme, že analýza dopadne.

6.3.1 Hypotéza I.

Talibán začne respektovat lidská práva, nebude tolik využívat násilí a zmírní radikálnost prosazování práva Šaría. Nechá ženy vzdělávat se a pracovat, chlapce bude učit i jiné věci než čtení koránu a tím zvýší gramotnost obyvatelstva. Naváže mírové dohody s ostatními státy a s NATO a přeruší spolupráci s Pákistánem a Al-Káidou a dalšími teroristickými skupinami.

6.3.2 Hypotéza II.

Talibán odmítne snahy o navázání mírových dohod s NATO, zůstane ve spojení s Pákistánem, Al-Káidou a dalšími teroristickými organizacemi, negramotnost obyvatelstva se zvýší a ekonomická situace sníží kvůli vyčlenění žen ze společnosti a přerušení zahraniční pomoci. Talibán bude prosazovat nejtvrďší interpretaci práva Šaría. Obyvatelstvo bude žít v chudobě a Afganistán bude zaostávat za ostatními státy.

³² <https://www.generaliceskaprofi.cz/ze-zivota/co-je-swot-analyza-a-jak-ji-vypracovat>

6.4 Části matice SWOT

6.4.1 Silné stránky Talibánu

	Silné stránky	Vysvětlení
A	Atmosféra strachu	Jelikož vládu Talibánu nespojuje dodržování základních lidských práv, mohou stát vést přísně a krutě, což snižuje kriminalitu a zvyšuje bezpečí občanů v každodenním životě. Zároveň atmosféru strachu šíří i mimo Afganistán.
B	Image a prestiž organizace co porazila NATO	Po pádu Kábulu má Talibán mezi teroristickými organizacemi výbornou pověst organizace, co porazila mnohem větší armádu NATO.
C	Spojení s Pákistánem	Pákistán dodává vojáky i finance do Afganistánu, v minulosti poskytoval Talibánu azyl a podporu. Pákistán je největším zahraničním partnerem Talibánu. Afganistán momentálně získává velkou část financí z exportu uhlí do Pákistánu.
D	Předchozí zkorumpovaná afgánská vláda	Oproti warlordům a předchozí zkorumpované vládě dosazené NATO Talibán vymýtil korupci, která byla velkým problémem. Vybírá vysoké daně z celních příjmů, pěstování plodin i obchodu a tím zvyšuje příjmy země.
E	Kontrola drogového trhu	Afganistán je největším světovým dodavatelem opia. Talibán je schopný zakázat produkci opia a tím ovlivnit celosvětový drogový trh. V minulosti takto produkci opia zakázal, přičemž sám vlastnil zásoby opia, čímž uměle zvedl jeho cenu a tím sám zbohatl.
F	Po odchodu armády NATO získal velký počet zbraní	USA nechaly po svém odchodu v Afganistánu vojenské vybavení v hodnotě 7 miliard dolarů.

Tabulka 2: Silné stránky "S"

6.4.2 Slabé stránky Talibánu

	Slabé stránky	Vysvětlení
A	Nezkušenost s vedením státu	Talibán nemá zkušenosti s vedením moderního státu, neumí udržovat vztahy se zahraničím, neumí se starat o ekonomiku státu, nevzdělává své obyvatele, čímž snižuje konkurenceschopnost mezi ostatními státy.
B	Stagnace průmyslu a zemědělství, nedostatečná industrializace	Afganistán pod vládou Talibánu není schopen naplno využívat své zdroje a nerostné bohatství. Stoupl podíl nelegální ekonomiky. Místo obilí se pěstuje opium. Snížené výdaje na rozvoj země zajišťují ponuré vyhlídky na snížení chudoby.
C	Návrat do středověku	Talibán znovuzavedl své středověké metody, ačkoliv na počátku své vlády tvrdil, že se ke svým minulým praktikám nehodlá vracet. Patří sem vyčleňování žen ze společnosti, nedostatečné vzdělávání chlapců, tvrdé tresty jako popravy, bičování či řezání končetin.
D	Zmražení příjmů ze zahraničí	Po převzetí Afganistanu Talibánem mu byly zmrazeny příjmy ze zahraničí, na kterých byl Afganistán závislý dvě desetiletí, a které tvořily většinu příjmů země, čímž začala humanitární a ekonomická krize.
E	Rozepře mezi etniky	V Afganistanu žije mnoho různých etnických skupin, které mezi sebou mají menší či větší rozepře, které zemi dlouhodobě rozdělují
F	Celosvětové odsouzení	Vládu Talibánu mezinárodní společenství považuje za nelegitimní a kvůli své radikalizaci země a nerespektováním lidských práv je odsuzovaná. Díky spojení s Al-Káidou a dalšími teroristickými skupinami s Talibánem ostatní státy nechtějí uzavírat příměří a spojenectví.

Tabulka 3: Slabé stránky "W"

6.4.3 Příležitosti Talibánu

	Příležitosti	Vysvětlení
A	Možnost jednání s ostatními státy	Ostatní státy jsou za určitých podmínek ochotny s Talibánem jednat a uzavřít s ním mírové dohody. K tomu by Talibán musel přerušit svá spojení s Pákistánem a teroristickými organizacemi jako je Al-Káida a další.
B	Naučit se respektovat lidská práva a důstojnost, zrušení nehumánních praktik	Tím, že by Talibán změnil způsob své vlády a umožnil by ženám se vzdělávat, pracovat a zasahovat do veřejného dění, zmenšil by své šance na nevzdělané obyvatelstvo a zároveň získal respekt od mezinárodního společenství.
C	Naučit se řídit stát	Talibán by mohl zbudovat infrastrukturu, snížit daně, reformovat bankovní systém, naučit se korigovat rostoucí inflaci.
D	Získání větší soběstačnosti a ztráta závislosti na zahraničních sponzorech skrze zemědělství, těžbu a rozvoj místních podniků	V těchto oblastech má Afganistán velký potenciál, který ovšem stále není využit. Nejsou zatím schopni vytěžit své obrovské nerostné bohatství. Místo drog by mohli více pěstovat obilí, kukuřici a další plodiny, které by zabránily hladomoru v zemi.
E	Zapojení etnických skupin do veřejné správy, sjednocení země	Pokud by Talibán zrušil své partnerství s Pákistánem, mohl by více naslouchat radám Afgánských kmenových vůdců, jejichž potřeby zatím stojí upozaděny právě kvůli spojení s Pákistánem, který je dlouhodobým zahraničním sponzorem, a tímto počinem by ztratil svůj vliv v Afganistánu.
F	Kontrola drogového marketu	Talibán je schopen uvalit vysoké daně na pěstování opia, či ho úplně zakázat, přičemž sám bude držet jeho zásoby a tím ho bude moci prodávat za mnohem vyšší cenu a ovládnout celosvětový drogový market, což se již v minulosti stalo.

Tabulka 4: Příležitosti "O"

6.4.4 Hrozby Talibánu

	Hrozby	Vysvětlení
A	Mezinárodní sankce	Po převzetí Afganistánu Talibánem mezinárodní společenství výrazně zmenšilo výši finanční podpory, kterou posílali do Afganistánu, a která tvořila většinu příjmů státu. Nyní proto Afganistán čelí ekonomické a humanitární krizi. Tyto sankce se mohou ještě zvýšit.
B	Hrozba občanské války	V případě pokračujících rozepří mezi jednotlivými etniky s přičiněním spojení s Pákistánem hrozí další afgánská občanská válka.
C	Zaostalost země	Nevzděláváním žen a nedostatečným vzděláváním chlapců Talibán připravuje podhoubí pro zaostalou zemi, jakou se Afganistán tímto tempem stane, kde bude velká část obyvatel negramotná. Vyloučení žen, tedy poloviny obyvatel, ze společnosti bude mít dlouhodobý dopad jak na celou ekonomiku, tak na jednotlivé domácnosti. Mnoho schopných vzdělaných mladých lidí prchlo do okolních zemí.
D	Orientace na obchod s drogami	Pěstování opia namísto dalších zemědělských plodin zaprvé způsobí hlad, zadruhé způsobí zavržení mezinárodním společenstvím, které nebude chtít s Talibánem mít nic společného, pokud většina jejich financování bude pocházet z nelegálního drogového obchodu.
E	Hladomor v Afganistánu	Kvůli mezinárodním sankcím, drogovému průmyslu, stagnaci země pod vládou Talibánu a nedostatečné soběstačnosti hrozí, že hladovění obyvatel se v Afganistánu stane normou.
F	Odklon obyvatel od Talibánu	Mnozí lidé ztrácejí víru v Talibán a upouštějí od ortodoxity islámu a práva Šaría, zejména ve velkých městech (Kábul).

Tabulka 5: Hrozby "T"

6.5 Matice SWOT

SWOT			Silné stránky		Slabé stránky	
			1	Atmosféra strachu	1	Návrat do středověku
			2	Image a prestiž organizace co porazila NATO	2	Nezkušenost s vedením státu
			3	Předchozí zkorumpovaná vláda	3	Stagnace průmyslu, zemědělství, nedostatečná industrializace
			4	Spojení s Pákistánem	4	Zmražení příjmů ze zahraničí
			5	Kontrola drogového trhu	5	Celosvětové odsouzení
			6	Po odchodu armády NATO získal velký počet zbraní	6	Rozepře mezi etniky
Příležitosti	1	Možnost jednání s ostatními státy	Strategie SO (strategie využití)	Strategie WO (strategie hledání)		
	2	Naučit se řídit stát				
	3	Získání větší soběstačnosti, ztráta závislosti na zahraničních sponzorech				
	4	Naučit se respektovat lidská práva a důstojnost, zrušení nehumánních praktik				
	5	Sjednocení země				
	6	Kontrola drogového trhu				
Hrozby	1	Zaostalost země	Strategie ST (strategie konfrontace)	Strategie WT (strategie vyhýbání)		
	2	Mezinárodní sankce				
	3	Hladomor v Afghánistánu				
	4	Hrozba občanské války				
	5	Odklon obyvatel od Talibánu				
	6	Orientace na obchod s drogami				

Tabulka 6: Matice SWOT s daty

6.6 SWOT analýza

Dle tabulky 17 v příloze 5 je vidět, že bilance faktorů vnitřního původu je -0,79, přičemž bilance vnějšího prostředí je 0,14, což ukazuje, že dle mé SWOT analýzy převažuje hodnota příležitostí a hrozeb nad silnými a slabými stránkami. Toto lze interpretovat tak, že výchozí pozice Talibánu není příliš příznivá, ovšem pomocí rozpoznání příležitostí a hrozeb lze tuto situaci zvrátit a obrátit v lepší. Pomocí níže vypracovaných strategií se snažím vytvořit postupy, kterými by se mohl Talibán vydat.

6.7 Strategie pro SWOT analýzu

SWOT analýza se využívá pro tvorbu cílů, řešení, opatření. Pro tato opatření tvoříme několik strategií využití výsledků SWOT analýzy.

6.7.1 Strategie využití (SO)

Kombinace faktorů S2, O1, O4

Mezinárodní společenství bude ochotno jednat s Talibánem, za podmínky, že se naučí respektovat lidská práva, nebude diskriminovat ženy a menšiny, a zruší nehumánní praktiky. Toto jednání podpoří respekt mezinárodního společenství k Talibánu, jako k organizaci, která dokázala porazit předchozí afgánskou vládu a NATO a kterou není radno podceňovat.

Kombinace faktorů S5, O3, O6

Jak již víme, Talibán má obrovský potenciál ovládat mezinárodní drogový market kvůli dominanci v pěstování opia na světovém trhu. Tento faktor jsem zařadila do silných stránek a příležitostí zároveň, protože Talibán již ovládá drogový průmysl v zemi pomocí systematického pěstování opia a vysokých daní, ale zároveň má kompetence k umělému snížení nabídky opia na celosvětovém trhu a tím ovládnout mezinárodní drogový průmysl. Tím by získal značné finanční prostředky a mohl se tím zbavit závislosti na zahraničních sponzorech, např. Pákistánu.

6.7.2 Strategie hledání (WO)

Kombinace faktorů W1, W5, O1, O2

Talibán bude mít díky jednání s ostatními státy povědomí o tom, jaké vedení státu se po něm vyžaduje a jaké chování nikoliv. Zhodnotí, že svým převratem vrátil Afganistán o dvě dekády zpět v čase a uzavře s ostatními státy mírové dohody,

kteřé ho budou zavazovat k dodřžování lidských práv a k určitému způsobu vedení státu, který se bude více shodovat s předchozí vládou.

Kombinace faktorů W6, O5

Talibán dosadí do své vlády zástupce dosud vyčleňovaných etnik podle určitých kvót, aby byla dodřžena spravedlnost a účast všech oprávněných osob, čímž zamezí rozepřím mezi těmito etniky, která budou moci vyjádřit své postoje a rozhodovat o své zemi.

6.7.3 Strategie konfrontace (ST)

Kombinace faktorů S4, S5, T2, T3

Talibán bude chtít získat finance skrze spojenectví s Pákistánem, aby mu mezinárodní sankce neuštědřily tak tvrdou čáru přes rozpočet. K získání financí pomůže též kontrola drogového marketu, který Talibán ovládne, kdy uměle zvýší cenu drog, a tím získá peníze prakticky z celého světa.

Kombinace faktorů S4, T4

Ačkoliv to Talibán oficiálně nepřiznává, spojenectví s Pákistánem je jeho významnou silnou stránkou, což ale vyrovnává hrozba občanské války, která může nastat v návaznosti na vyčleňování kmenových vůdců ze státní správy. Proto se Talibán bude muset snažit maximalizovat užitek ze spojenectví s Pákistánem, aby převýšil tuto hrozbu, např. využívat lidské zdroje z Pákistánu na potlačení nepokojů.

6.7.4 Strategie vyhýbání (WT)

Kombinace faktorů W1, W2, W3, T1

Odborníci se shodují, že nezkušený Talibán po převzetí moci vrátil Afganistán o 20 let nazpátek, zastavil veškerý progres a vývoj státu a zanechal ho ve stagnaci jako za své bývalé vlády v letech 1996-2001. Proto hrozí kompletní zaostalost země a neschopnost konkurovat ostatním státům, což lze vyřešit tím, že si Talibán připustí tyto své slabé stránky a bude se je snažit minimalizovat.

Kombinace faktorů W6, T3

Hrozí, že rozepře mezi různými afgánskými etniky povedou k další občanské válce, proto je nutné, aby vláda Talibánu začala do státní správy zapojovat členy jednotlivých etnik a kmenů namísto zástupců Pákistánu.

6.8 Výsledky SWOT analýzy a jejich interpretace, doporučení

Z matice SWOT, kterou jsem vypracovala, vyplývá, že byly hodnoceny a porovnány faktory interního a externího prostředí za účelem vypracování nejvhodnějších strategií pro budoucí postup organizace Talibán.

Největší potenciál vidím ve strategii hledání (WO), konkrétně v kombinaci faktorů W1, W5, O1, O2 a dále i ve strategiích konfrontace (ST) a strategiích vyhýbání (WT).

Tabulka 7: Volba nejvhodnější strategie.

Kombinace faktorů	Popis vytvořené strategie
W1, W5, O1, O2 Využití možnosti jednání s ostatními státy a na jejich základě vybudovat fungující stát	Talibán bude mít díky jednání s ostatními státy povědomí o tom, jaké vedení státu se po něm vyžaduje a jaké chování nikoliv. Zhodnotí, že svým převratem vrátil Afganistán o dvě dekády zpět v čase a uzavře s ostatními státy mírové dohody, které ho budou zavazovat k dodržování lidských práv a k určitému způsobu vedení státu, který se bude více shodovat s předchozí vládou.

ZÁVĚR

Této bakalářská práce měla za cíl vytvořit SWOT analýzu teroristické organizace Talibán, pomocí které by bylo možné odhadnout budoucí postup organizace, a vypracovat funkční strategie, které by pro tento další postup znamenaly jakýsi návod, jak co nejefektivněji postupovat, aby bylo dosaženo maximálního využití silných stránek a příležitostí organizace, a zároveň potlačení či vymýcení slabých stránek a hrozeb, kterým organizace čelí. Bylo zjištěno, že nejvhodnější strategií je otevřít se jednání s mezinárodním společenstvím, protože to je schopno Talibán navést správným směrem a zároveň pomoci Afganistánu ať z krátkodobého tak z dlouhodobého hlediska vytvořit fungující stát a předejít hladomoru a válce. I tak si myslím, že Afgánistán má před sebou dlouhou cestu a pokud se Talibán rozhodne pokračovat ve svém dosavadním způsobu vedení státu, Islámský emirát bude brzy čelit budoucnosti, kde to ani pro občany ani pro organizaci samotnou nevypadá příliš růžově.

Tato práce se zabývá ještě dalšími otázkami, například jak Talibán získal moc v Afganistánu? Lidé z venkova ho podporují a vždy podporovali, protože je chrání líp než zkorumpovaná afgánská vláda dosažená USA. USA významně ovlivňovaly politickou scénu v Afghánistánu skrze miliardy dolarů a tisíce vojáků, pomohly zbudovat afgánskou armádu, které poskytli moderní vybavení, finance a výcvik, ale jakmile v srpnu 2021 poslední jednotky americké armády opustily Afgánistán, byla tato armáda převálcovaná v převratu, při kterém nebyla prolita krev a nepadla jediná kulka. Lidé se vzdávali Talibánu nebo ze strachu hromadně prchali ze země, protože věděli, co vláda Talibánu pro jejich životy znamená. I přes to Kábul velmi rychle a snadno padl do jejich rukou. Dalším důvodem může být i lepší organizovanost, kterou si Talibán za léta, kdy byl v exilu či operoval na lokální úrovni v menších městech a vesnicích, dokázal zajistit. Významným prvkem Tálibánské taktiky je gerilová válka, spočívající ve špionážích a sabotážích afgánské armády, proti které by v otevřeném konfliktu neměli Tálibové šanci. Dá se tedy říci, že gerilová taktika a přesvědčivost jazykem či zbraněmi dostaly Talibán tam, kde momentálně jsou. Jejich vláda však nemá příznivé predikce zejména kvůli jejich vyčleňování žen ze společnosti. Žádná funkční země nemůže mít půlku obyvatelstva utlačovanou, pasivní a nigramotnou. Upozadění žen neodvratně povede ke stagnaci Afgánistánu, a dokonce k jeho možnému úpadku.

ZDROJE

Literatura

BRZYBOHATÝ, Marian. Terorismus. Praha: Police History, 1999, s. 11. ISBN 80-902670-1-7.

Internetové zdroje

Afghanistan: First public execution since Taliban takeover, 'deeply disturbing' says UN rights office [online]. News.un.org. United Nations, 2022 [cit. 12.3.2023]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2022/12/1131487>

Afghanistan: How the Taliban gained ground so quickly [online]. Bbc.com. BBC, 2021 [cit.20.2.2023]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-asia-58187410>

Afghanistan: UN experts say 20 years of progress for women and girls' rights erased since Taliban takeover [online]. Ohchr.org. United Nations Human Rights, Office Of The High Commissioner, 2023 [cit.10.3.2023]. Dostupné z: <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/03/afghanistan-un-experts-say-20-years-progress-women-and-girls-rights-erased>

Afghanistan: Vice and Virtue Department Could Return: Women and Girls Again at Risk [online]. hrw.org. Human rights watch, 2006 [cit. 2.3.2023]. Dostupné z: <https://www.hrw.org/news/2006/07/18/afghanistan-vice-and-virtue-department-could-return>

A Modern History Of Afghanistan And The Taliban [online]. Wbur.org. WBUR, 2021 [cit. 12.2.2023]. Dostupné z: <https://www.wbur.org/hereandnow/2021/08/17/afghanistan-taliban-history>

AKHTAR, Nasreen. *Pakistan, Afghanistan, and the Taliban* [online]. jstor.org, 2008 [cit. 8.2.2023]... International Journal on World Peace, 25(4), 49–73. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/20752859>

'I daren't go far': Taliban rules trap Afghan women with no male guardian [online]. theguardian.com (Kabul). The Guardian, 2022 [cit.13.1.2023]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2022/aug/15/taliban-rules-trap-afghan-women-no-male-guardian>

Co je SWOT analýza a jak ji vypracovat. Generaliceskaprofi.cz [online]. Generali česká pojišťovna, 2022 [cit. 4.3.2023]. Dostupné z: <https://www.generaliceskaprofi.cz/ze-zivota/co-je-swot-analyza-a-jak-ji-vypracovat>

Džihád. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 28.2.2023]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Džihád>

From guerrilla to maneuver warfare: a look at the taliban's growing combat capability. Mwi.usma.edu [online]. Modern war institute, 2018 [cit.17.2.2023]. Dostupné z: <https://mwi.usma.edu/guerrilla-maneuver-warfare-look-talibans-growing-combat-capability/>

Girls increasingly at risk of child marriage in Afghanistan. unicef.org [online]. Unicef, 2021 [cit.13.3.2023]. Dostupné z: <https://www.unicef.org/press-releases/girls-increasingly-risk-child-marriage-afghanistan>

Mafiáni, Taliban, „warlordi“. Češi střeží v Afgánistánu nebezpečné území. idnes.cz [online]. Idnes.cz, 2014 [cit. 8.2.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/nato/kdo-utoci-na-ceske-vojaky-v-afghanistanu.A140801_144911_zpr_nato_inc

Mudžáhid. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 28.2.2023]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Mudžáhid>

Mullah Akhund, a veteran Taliban and a loyal friend: Co-founder of Taliban movement, new Afghan PM was close aide of late founder Mullah Omar. tribune.com.pk [online]. Tribune the express, 2021 [cit.17.2.2023]. Dostupné z: <https://tribune.com.pk/story/2319144/profile-who-is-afghanistans-new-caretaker-prime-minister>

Mullah. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 25.2.2023]. Dostupné z: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Mullah>

Nejvýše postaveným mužem v Afghánistánu bude mulla Achúndzáda. Idnes.cz, ČTK, 2021 [online, cit. 13.2.2023]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/mulla-hajbatullah-achundzada-afghanistan-taliban.A210901_210021_zahranicni_bur

Numbers do not matter: Lessons from Taliban blitzkrieg. Timesofindia.indiatimes.com [online]. The times of India, 2021 [cit.3.2.2023]. Dostupné z: <https://timesofindia.indiatimes.com/blogs/voices/numbers-do-not-matter-lessons-from-taliban-blitzkrieg/>

One Year in Review-Afghanistan since August 2021. undp.org [online]. United Nations Development Programme, 2022 [cit. 29.12.2022]. Dostupné z: <https://www.undp.org/afghanistan/publications/one-year-review-afghanistan-august-2021>

Popravy, zabíjení, mučení. Tálibán tvrdí, že změnil praktiky, zprávy z dobytých oblastí ale ukazují opak. iRozhlas.cz [online]. Kábul, 2021 [cit. 23.2.2023]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/afghanistan-taliban-muceni-vrazdy-usa-stahovani-vojaku-nato-pakistan-cnn_2107200625_eku

Příliš štědré dědictví. USA nechaly Tálibánu výzbroj za 85 miliard dolarů. Forbes.cz, 2021 [online, cit. 17.2.2023]. Dostupné z: <https://forbes.cz/prilis-stedre-dedictvi-usa-nechaly-talibanu-vyzbroj-za-85-miliard-dolaru/>

RUSZ, Vojtěch. *Warlordismus v současném Afghánistánu* [online]. Brno, 2015 [cit. 2023-03-13]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/g41vx/>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce Tomáš ŠMÍD.

Taliban hang bodies of dead `criminals` in gruesome public display. nypost.com [online]. New York Post, 2021 [cit. 4.1.2023]. Dostupné z: <https://nypost.com/2021/10/05/taliban-hang-bodies-of-dead-criminals-in-gruesome-public-display/>

Taliban official: Strict punishment, executions will return. apnews.com[online]. AP NEWS, 2021 [cit 2.1.2023]. Dostupné z: <https://apnews.com/article/religion-afghanistan-kabul-taliban-22f5107f1dbd19c8605b5b5435a9de54>

Talibán vrací do Afganistánu právo šaría. Jaké má princip a co čeká obyčejné lidi? Aktuálně.cz [online]. 2021 [cit. 29.2.2023]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/islamske-pravo-saria/r~3b5ffa40019a11ec94d2ac1f6b220ee8/>

Taliban: Structure, Strategy, Agenda, and the International Terrorism Threat. Eeradicalization.com [online]. European Eye on Radicalization, 2022 [cit. 18.2.2023]. Dostupné z: <https://eeradicalization.com/wp-content/uploads/2022/10/Taliban-Report-by-Ajmal-Souhail-final.pdf>

Taliban's religious police instructed to be more moderate, but vulnerable Afgans say brutal justice is still being meted out. edition.cnn.com [online]. CNN World, 2021 [cit. 2.2.2023]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2021/10/11/asia/afghanistan-taliban-justice-cmd-intl/index.html>

Teroristická hnutí a jejich ideové základy. e15.cz [online]. E15, 2017 [cit. 17.2.2023]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/the-student-times/teroristicka-hnuti-a-jejich-ideove-zaklady-1333091>

The Taliban in Afghanistan. cfr.org [online]. Council on Foreign Relations, 2023 [cit. 10.2.2023]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/background/taliban-afghanistan>

U.S.: Taliban continue to profit from drug trade. edition.cnn.com [online]. CNN.com, 2001 [cit. 30.12.2022]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2001/US/10/03/inv.drugs.terrorism/>

Unbeatable: Social Resources, Military Adaptation, and the Afghan Taliban. tnsr.org [online]. The University of Texas at Austin, 2018 [cit. 29.2.2023]. Dostupné z: <https://tnsr.org/2018/05/unbeatable-social-resources-military-adaptation-and-the-afghan-taliban/>

VALEŠ, Lubomír. *Historie a současnost teroristické organizace Taliban v Afganistánu.* Praha, 2022. Bakalářská práce. Policejní akademie České republiky v Praze. Vedoucí práce doc. PhDr. Marian Brzybohatý, PhD.

Věčný konflikt sunnitů a šíitů: Jak se zrodil a v čem se liší dvě hlavní větve islámu. reflex.cz [online]. Reflex, 2018 [cit. 18.2.2023]. Dostupné z:
<https://www.reflex.cz/clanek/historie/88691/vecny-konflikt-sunnitu-a-siitu-jak-se-zrodil-a-v-cem-se-lisi-dve-hlavni-vetve-islam.html>

Who Are the Taliban? infoplease.com [online]. Infoplease, 2021 [cit. 29.12. 2022]. Dostupné z:
<https://www.infoplease.com/who-are-taliban>

Who Is Your Mahram And Non Mahram? al-islam.org [online][cit. 27.2.2023]. Dostupné z:
<https://www.al-islam.org/media/who-your-mahram-and-non-mahram#>

Obr. 1: <https://qleaks.com/lgd/2022/01/World-Data-Locator-Map-Afghanistan-1536x1471.jpg>

Obr. 4: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/a/a0/1996afghan_%281%29.png/400px-1996afghan_%281%29.png

Obr.5: <https://www.researchgate.net/profile/Arash-Osmani/publication/336574567/figure/fig6/AS:962846422736897@1606571884146/Map-of-Afghanistan-displaying-provinces-and-zones-for-animal-disease-surveillance.png>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Poloha Afganistánu.....	15
Obrázek 2: Poloha Afganistánu.....	15
Obrázek 3: Občanská válka v Afgánistánu.	18
Obrázek 4 provincie v Afganistánu v roce 1996, Severní aliance je zelená a červená, Taliban žlutý. Černý puntík označuje lokaci města Kandahár.	20
Obrázek 5: Provincie v Afganistánu.	21
Obrázek 6: Situace v Afganistánu počátkem srpna 2021. Růžová označuje území kontrolované afgánskou vládou a NATO.....	22
Obrázek 7: Bojovníci Talibánu drží vlajku Afgánského islámského emirátu, srpen 2022.	24
Obrázek 8: Quetta Shura	25
Obrázek 9: Mullah Muhammad Omar Mansour	27
Obrázek 10: Mullah Akhtar Mansour	27
Obrázek 11: Haibitulláh Achúnzáda	28
Obrázek 12: Abdul Ghani Baradar	28
Obrázek 13: Sirajuddin Haqqani	29
Obrázek 14: Muhammad Yaqoob	29
Obrázek 16: Mullah Hasan Akhund.....	30
Obrázek 17: Uniformovaní Tálibánští bojovníci v průvodu na Den nezávislosti, 19.8.2021.	34
Obrázek 18: Mluvčí ministerstva vnitra mluví o nových afgánských policejních uniformách v Kábulu, zatímco policisté se řadí v uniformách za ním, 8.6.2022.	34
Obrázek 19: Bojovníci Talibánu s americkými puškami	35
Obrázek 20: Nová výzbroj Talibánu.	36
Obrázek 21: Mladý pracovník uhelného dolu Chinarak v severním Afganistánu.	39
Obrázek 22: Bojovník Talibánu prochází kolem výloh s posprejovanými obličejemi žen.	40

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Ukázka matice SWOT	11
Tabulka 2: Silné stránky "S"	42
Tabulka 3: Slabé stránky "W"	43
Tabulka 4: Příležitosti "O"	44
Tabulka 5: Hrozby "T"	45
Tabulka 6: Matice SWOT s daty.....	46
Tabulka 7: Volba nejvhodnější strategie.	49
Tabulka 9: Stanovení důležitosti silných stránek.....	59
Tabulka 10: Seřazení silných stránek podle důležitosti.....	59
Tabulka 11: Stanovení důležitosti slabých stránek.....	60
Tabulka 12: Seřazení slabých stránek podle důležitosti.....	60
Tabulka 13: Kritéria hodnocení příležitosti	61
Tabulka 14: Stanovení důležitosti priorit	61
Tabulka 15: Seřazení příležitostí podle důležitosti	61
Tabulka 16: Kritéria hodnocení hrozby.....	62
Tabulka 17: Stanovení úrovně rizika hrozby na základě závažnosti dopadu a pravděpodobnosti vzniku	62
Tabulka 18: Seřazení hrozeb podle úrovně rizika	62
Tabulka 19: Kvantitativní vyhodnocení silných stránek	63
Tabulka 20: Kvantitativní vyhodnocení slabých stránek.....	63
Tabulka 21: Bilance interních faktorů	63
Tabulka 22: Kvantitativní vyhodnocení příležitostí	64
Tabulka 23: Kvantitativní vyhodnocení hrozeb.....	64
Tabulka 24: Bilance externích faktorů	64
Tabulka 25: Celková bilance SWOT	64

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Silné stránky	59
Příloha 2: Slabé stránky	60
Příloha 3: Příležitosti	61
Příloha 4: Hrozby	62
Příloha 5: Kvantitativní vyhodnocení matice SWOT	63

Příloha 1: Silné stránky

Tabulka 8: Stanovení důležitosti silných stránek

S	Počet priorit
A	4
B	4
C	2
D	3
E	1
F	1

Tabulka 9: Seřazení silných stránek podle důležitosti

	Seznam silných stránek	Počet priorit
A	Atmosféra strachu	4
B	Image a prestiž	4
C	Předchozí zkorumpovaná afgánská vláda	3
D	Spojení s Pákistánem	2
E	Kontrola drogového trhu	1
F	Po odchodu armády NATO získal velký počet zbraní	1

Příloha 2: Slabé stránky

Tabulka 10: Stanovení důležitosti slabých stránek

W	Počet priorit
A	4
B	4
C	5
D	3
E	1
F	2

Tabulka 11: Seřazení slabých stránek podle důležitosti

	Seznam slabých stránek	Počet priorit
A	Návrat do středověku	5
B	Nezkušenost s vedením státu	4
C	Stagnace průmysku a zemědělství, nedostatečná industrializace	4
D	Zmražení příjmů ze zahraničí	3
E	Celosvětové odsouzení	2
F	Rozepře mezi etniky	1

Příloha 3: Příležitosti

Tabulka 12: Kritéria hodnocení příležitosti

Počet bodů	Dopad příležitosti	Pravděpodobnost výskytu příležitosti
1	Zanedbatelný	Téměř nemožná (1-20%)
2	Málo významný	Výjimečně možná (21-40%)
3	Významný	Běžně možná (41-60%)
4	Velmi významný	Vysoce pravděpodobná (61-80%)
5	Zásadně významný	Téměř jistá (81-100%)

Tabulka 13: Stanovení důležitosti priorit

Příležitost	Dopad příležitosti	Pravděpodobnost vzniku	Úroveň přínosu
A	5	5	25
B	4	2	8
C	4	3	12
D	3	4	12
E	2	2	4
F	1	3	3

Tabulka 14: Seřazení příležitostí podle důležitosti

	Seznam příležitostí	Úroveň přínosu
A	Možnost jednání s ostatními státy	25
B	Naučit se řídit stát	12
C	Získání větší soběstačnosti a ztráta závislosti na zahraničních sponzorech skrze zemědělství, těžbu a rozvoj místních podniků	12
D	Naučit se respektovat lidská práva a důstojnost, zrušení nehumánních praktik	8
E	Zapojení etnických skupin do veřejné správy, sjednocení země	4
F	Kontrola drogového trhu	3

Příloha 4: Hrozby

Tabulka 15: Kritéria hodnocení hrozby

Počet bodů	Dopad hrozby	Pravděpodobnost výskytu hrozby
1	Zanedbatelný	Téměř nemožná (1-20%)
2	Málo významný	Výjimečně možná (21-40%)
3	Významný	Běžně možná (41-60%)
4	Velmi významný	Vysoce pravděpodobná (61-80%)
5	Zásadně významný	Téměř jistá (81-100%)

Tabulka 16: Stanovení úrovně rizika hrozby na základě závažnosti dopadu a pravděpodobnosti vzniku

Hrozba	Závažnost dopadu	Pravděpodobnost vzniku	Úroveň rizika
A	4	5	20
B	3	3	15
C	5	5	25
D	3	3	9
E	3	5	15
F	3	4	12

Tabulka 17: Seřazení hrozeb podle úrovně rizika

	Seznam hrozeb	Úroveň rizika
A	Zaostalost země	25
B	Mezinárodní sankce	20
C	Hladomor v Afganistánu	15
D	Hrozba občanské války	15
E	Odklonu obyvatel od Talibánu	12
F	Orientace na obchod s drogami	9

Příloha 5: Kvantitativní vyhodnocení matice SWOT

Tabulka 18: Kvantitativní vyhodnocení silných stránek

Seznam silných stránek	Hodnocení	Váha	Výsledek
Atmosféra strachu	4	0,3	1,2
Image a prestiž	4	0,3	1,2
Předchozí zkorumpovaná afgánská vláda	3	0,175	0,525
Spojení s Pákistánem	2	0,125	0,25
Kontrola drogového trhu	1	0,075	0,075
Po odchodu armády NATO získal velký počet zbraní	1	0,025	0,025
Výsledek		1	3,275

Tabulka 19: Kvantitativní vyhodnocení slabých stránek

Seznam slabých stránek	Hodnocení	Váha	Výsledek
Návrat do středověku	-5	0,4	-2
Nezkušenost s vedením státu	-4	0,35	-1,4
Stagnace průmyslu a zemědělství, nedostatečná industrializace	-3	0,1	-0,3
Zmražení příjmů ze zahraničí	-3	0,09	-0,27
Celosvětové odsouzení	-2	0,035	-0,07
Rozepře mezi etniky	-1	0,025	-0,025
Výsledek		1	-4,065

Tabulka 20: Bilance interních faktorů

Faktory	Výsledek
Silné stránky	3,275
Slabé stránky	-4,065
Celková bilance	-0,79

Tabulka 21: Kvantitativní vyhodnocení příležitostí

Seznam příležitostí	Hodnocení	Váha	Výsledek
Možnost jednání s ostatními státy	5	0,4	2
Naučit se řídit stát	4	0,2	0,8
Získání větší soběstačnosti a ztráta závislosti na zahraničních sponzorech skrze zemědělství, těžbu a rozvoj místních podniků	4	0,15	0,6
Naučit se respektovat lidská práva a důstojnost, zrušení nehumánních praktik	3	0,1	0,3
Zapojení etnických skupin do veřejné správy, sjednocení země	2	0,09	0,18
Kontrola drogového marketu	1	0,06	0,06
Výsledek		1	3,94

Tabulka 22: Kvantitativní vyhodnocení hrozeb

Seznam hrozeb	Hodnocení	Váha	Výsledek
Zaostalost země	-4	0,5	-2
Mezinárodní sankce	-3	0,2	-0,6
Hladomor v Afganistánu	-5	0,15	-0,75
Hrozba občanské války	-3	0,08	-0,24
Odklonu obyvatel od Talibánu	-3	0,05	-0,15
Orientace na obchod s drogami	-3	0,02	-0,06
Výsledek		1	-3,8

Tabulka 23: Bilance externích faktorů

Faktory	Výsledek
Příležitosti	3,94
Hrozby	-3,8
Celková bilance	0,14

Tabulka 24: Celková bilance SWOT

Původ	Faktory	Výsledek
Vnitřní	Silné a slabé stránky	-0,79
Vnější	Příležitosti a hrozby	0,14
Celková bilance		-0,65